

1 NO.

Oktober 2020 · årgang 52

ind put

Institut for Psykologi ^{KU}
Oprørt

Indput no. 1, 52. årgang København, oktober 2020

Hjemmeside

Tamara Hveisel Hansen (ansv. hjemmeside)
Johanna Mariam Madsen

Layout

Amanda Jørgensen (ansv. layout)
Casper Schacht Lund
Ditte Marie Thiemer Hilbert
Jakob Berg Bredahl
Johanna Mariam Madsen

Skribenter

Amanda Aaboe Bell
Emma Elise Møller
Frederik Bjerre Andersen
Karen Damgaard (ansv. redaktør)
Kristoffer Mulbjerg Knudsen
Lea Isabel Sidenius Botwel
Maria Voulgaris Valeur
Marie Strøyer
Mathias Baagø Tybjerg
Oliver Nørby Hundahl
Thilde Slumstrup

Tekstredaktører

Anna Tang Dalsgaard
Carla Augusta Bernstorff Justesen
Elvira Hallengren
Hannah Kazmi Høgsbro
Sofie Harboe

Visual

Asta Ingemann Jensen
Hans-Jørgen Hersoug
Ida-Marie Haeusler
Jakob Berg Bredahl
Sandra la Cour
Tobias Wriedt

Omslag

Hans-Jørgen Hersoug
Asta Ingemann Jensen

Boganmeldelser

redaktion@indput.dk

Økonomi

redaktion@indput.dk

Annoncering

redaktion@indput.dk

Eksterne indlæg

Alle er velkomne til at bidrage med indlæg som eksterne skribenter, dog påtager redaktionen sig intet ansvar for materiale indsendt uopfordret. Eksterne indlæg indsendes til redaktionens mailadresse med relevante kontaktoplysninger, herunder navn, mailadresse og evt. telefonnummer. Redaktionen forbeholder sig retten til at udelade, redigere og forkorte indsendte indlæg samt indsætte billeder og illustrationer. Dette vil dog ske under kommunikation med den eksterne skribent.

Indlæg bragt i Indput

Indlæg bragt i Indput repræsenterer alene skribenten eller skribenterne og er således ikke et udtryk for Foreningen Indputs holdning, medmindre dette klart fremgår af artiklen.

Tryk

Frederiksberg Bogtrykkeri

Udgivet af

Foreningen Indput,
Institut for Psykologi, KU

Kontakt

Foreningen Indput
SAMF, Københavns Universitet
Øster Farimagsgade 2A, 1. Sal
1353 København K
redaktion@indput.dk
www.indput.dk

LEDER

Bølgende, hvirvlende, stormpisket, brusende. Oprørt. Forsiden af det blad, du sidder med i hænderne - eller har foran dig på din skærm - er et billede ikke på oprøret, men på det oprørte. Adjektivet, der kan beskrive et hav, men også en følelse og en stemning. Hos et individ eller i en gruppe.

I løbet af sommeren bølgede et oprør. Ligesom smitten, der måneder forinden spredte sig fra land til land, strømmede mennesker i tusindevis til demonstrationer i byer rundt på hele kloden. I kølvandet på drabet på George Floyd er racismede-batten blusset op igen, og oprørte stemmer lyder.

I denne udgave af Indput lader vi oprørte stemmer komme til orde. I et personligt essay reflekterer en Indputskribent over oplevelser med diskrimination og om forskellen mellem integration og assimilation. Og andetsteds i bladet beretter to psykologistuderende om deres personlige oplevelser med racismen i Danmark. Mens der her sættes ord på både en subtil og en mere åbenlys strukturel racisme, italesættes en strukturel vold i et interview med psykolog Sølve Storm Falkenberg, der beskæftiger sig med viden om vold og voldofres rettigheder. I interviewet opfordres læseren til på egen hånd at opsøge viden om normkritik, køns-, volds- og raceperspektiver, som ikke nødvendigvis serveres for én på psykologistudiets pensum. Den selvstændige og kritisk læsende studerende italesættes også af Magnus Biilmann, der er ph.d.-studerende på Institut for Psykologi og har modtaget dette blads udgave af Stafetten blandt instituttets ansatte. I hans optik kræver det en vis selvstændighed hos den studerende at komme ordentligt ned i stoffet af et fags pensum – og en villighed til at gå ned af teoretiske blindgyder. Noget man ikke nødvendigvis kommer i dag, hvor Biilmann mener at se mindre famlen mellem teorier og en stigende grad af målrettethed hos de studerende i forhold til, hvad man beskæftiger sig med og hvorfor.

Den målrettede holding og det skarpe skel mellem teoretiske ståsteder på psykologistudiet er også noget, som vores nye institutleder Vibeke Koushede har for øje. Læs her i bladet første del af et interview, hvor Koushede blandt andet fortæller om, hvad motivationen for en ikke-psykologfaglig har været for at blive institutleder for Institut for Psykologi. Og læs, hvad Koushede med en bekymret – ja næsten oprørt – stemme har at sige om det, hun kalder et "markant folkesundhedsproblem", når det kommer til mistriksel blandt studerende. Er du ikke blevet tilstrækkeligt oprørt, kan du slå op på side 44. Her beretter en Indputskribent i dette blads udgave af Akademia om et bachelorprojekt, der dykker ned i *manosfæren* og lader had rettet mod kvinder være genstand for både en psykoanalytisk og en socialkonstruktionistisk undersøgelse.

Dette, og mere endnu, kan du læse om i nærværende blad. Trænger du allerede til mildere vande, kan du springe til allersidste side og i ro og mag løse Psyk&Tværs'en som det første.

God læselyst!

På vegne af redaktionen,
Karen Damgaard ■

Indhold

Indput no. 1 | 52. årgang | oktober 2020

Faste indput

- 3. Leder**
Indput byder velkommen
- 6. Nyt fra Psykrådet & Studienævnet**
Public service til psykologistuderende
- 9. Side 9-subjektet**
Spørgsmål fra et anonymt subjekt til et andet anonymt subjekt
- 39. Udvekslingsophold i Vancouver, Canada**
Et udvekslingsophold med natur, kultur og Corona-detour
- 42. Stafetten**
Mød Ph.d.- studerende Magnus Biilmann
- 44. Mænd der hader kvinder – Misogyni som begærets skyggeside**
En bacheloropgave om misogyni
- 48. Frantz Fanon-bogmærket**
Få dit eget indput-bogmærke!
- 50. Psyk&Tværs**
Vind et gavekort til Academic Books

- 16. 2020'ernes psykologer**
Interview med psykolog Sølve Storm Falkenberg fra Center for Magtanalyse
- 22. Sygdomsangst i en pandemi**
Om Corona-afstand og kontroltab
- 26. Racisme og privilegier - set gennem brune øjne**
Læs to beretninger fra psykologistuderende, der deler deres personlige oplevelser med racismen i Danmark
- 30. Protesternes sommer har fået mig til at betvivle min egen integration**
Et essay om balancegangen mellem integration og assimilation
- 32. Anbefaling: eksponér dig selv for de andre**
En studerende giver podcastanbefalinger

Tema: Oprørt

Andre indput

- Mød din nye institutleder** 10.
Interview med Vibeke Koushede, institutleder ved Institut for Psykologi
- Sorgens tale** 36.
Om sorg og normativitet

NYT FRA PSYKRÅDET

Et nyt studieår er startet og hermed også en ny hverdag - uanset om man går på 1. eller 5. semester, antager den nye hverdag på psykologistudiet en helt anden form end før corona. I denne artikel kan du blive klogere på PsykRådet, og hvordan du kan få indflydelse på hverdagen på Psykologi.

PsykRådet - din mulighed for medindflydelse

PsykRådet er de psykologistuderendes fagråd, men i modsætning til elevråd, som mange nok kender fra gymnasiet, så kan du i PsykRådet få direkte indflydelse på dit studie eller universitet. PsykRådet opererer med en flad organisatorisk struktur. Det betyder, at du har rig mulighed for at være med til at sætte dit præg på dagsordenen. Som psykologistuderende er du automatisk medlem og har stemmeret til alle møder. Så hvis du og dine medstuderende ikke føler jer hørt, hvis du brænder for at få mere feedback, eller hvis du har gode idéer til, hvordan vi får et bedre studiemiljø - så er PsykRådet måske noget for dig. Hvert semester holdes en række møder, hvor aktuelle problematikker tages op, og du kan altid dukke op og give dit besyv med.

Et møde er ikke videre forpligtende end, at du kan sidde med på en lytter og få en god kop kaffe. Men du er altid mere end velkommen til at stille spørgsmål, lufte din undren eller udtrykke din holdning. PsykRådet har nedsat en række arbejdsgrupper, der beskæftiger sig med alt fra pensum, kvote 2-systemet og feedback, som arbejder sideløbende med PsykRådets andre projekter. Hvis du vil være med, kan du finde mødedatoerne inde på vores Facebookside under *PsykRådet på Københavns Universitet*.

Det forsømte forår

Forårssemestret satte en stopper for mange af PsykRådets oprindelige planer, heriblandt den nye bachelorstruktur og feedback. I stedet rettede PsykRådet sin fulde opmærksomhed på fjernundervisningen og fik bl.a. indført et minimumskrav om slides med speak, samt en kraftig anbefaling til undervisere om at live-streame undervisning, såfremt det var muligt.

Corona

Det nye semester byder også på nye tekniske udfordringer. Men indkøb af bedre streamingudstyr og et tilbud om, at studerende kan komme på Zoom-kursus, så man kan hjælpe eksterne undervisere bedre, har været med til at løfte det generelle niveau for den undervisning, der streames til de studerende, der ikke måtte have mulighed for at være med fysisk.

PsykRådet er fortsat opmærksom på, at undervisningen så vidt muligt skal leve op til det samme niveau som før corona. Vi hører derfor gerne fra dig, hvis det af en eller anden grund ikke skulle forholde sig sådan på dit stamhold. Du kan altid sende en besked til PsykRådets Facebookside.

Den nye bachelorstruktur

PsykRådet har hele sidste studieår arbejdet med de studerendes bud på en ny bachelorstruktur, efter det blev meldt ud fra instituttet, at den skulle omstruktureres. I foråret blev processen sat lidt på pause pga. corona, men vi kan se frem til en endelig udmelding her i efteråret.

Feedback

Arbejdet med at få genindført feedback for bachelorprojektet har måtte træde i baggrunden for corona, men vi håber, at der med en ny arbejdsgruppe vil komme gang i processen. Desuden er det nu blevet afgjort, at det er Studienævnets opgave at tage sagen op. Studienævnet er til gengæld stadig travlt beskæftiget med corona, så det vil vise sig hen over efteråret, om der vil være plads til at genoptage arbejdet.

Vi ser frem til et travlt efterår, hvor vi fortsætter med at have fokus på de studerendes indflydelse; både i forhold til corona men også på psykologistudiet generelt. Vi håber på at se dig til vores generalforsamling d. 29. september eller et ordinært møde her i efteråret. Desuden vil vi gerne opfordre alle til at passe godt på hinanden, så vi fortsat kan holde campus åben.

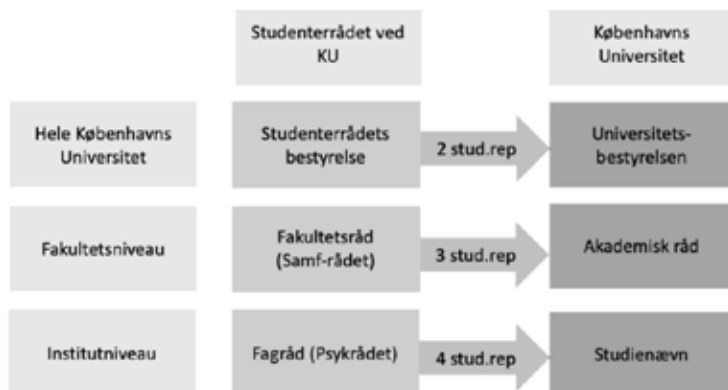
Nye repræsentanter:

Til PsykRådets generalforsamling d. 29. september blev der valgt nyt forpersonskab til PsykRådet, repræsentanter til Studienævnet, Akademisk Råd og SAMF-Rådet.

Ordinært møde m. fokus på Univalg: 21/10 ■

Af Sørine M. Gadegaard, stud.psych.

PSYKRÅDETS INDFLYDELSE PÅ UNIVERISTETET

Psykrådet opstiller studenterrepræsentanter til Studienævnet, som vælges ved Universitetsvalget hvert efterår. Studienævnet blev dannet efter studenteroprøret i 1968, og halvdelen af medlemmerne (og dermed stemmerne) udgøres af studerende. Det er Studienævnet, der står for uddannelsens udvikling samt kvalitetssikring. De studerende i Studienævnet repræsenterer Psykrådets holdning.

Psykrådet opstiller også en repræsentant til Akademisk Råd, der rådgiver dekanen (lederen af fakultetet) i hans beslutninger. Repræsentanten videregiver de studerendes holdninger og opdaterer dekanen på det, som rører sig blandt de studerende.

Psykrådet er et fagråd under studenterrådet. Studenterrådet er en samlet instans for alle de forskellige fagråd på KU samt øvrige faglige foreninger, og opstiller to repræsentanter til universitetsbestyrelsen, der har indflydelse på beslutninger, som gælder hele Københavns Universitet og dermed alle fag.

Facebookside: *Psykrådet på Københavns Universitet*

STUDIENÆVN

Opgaver

- Udarbejdelse af studieordningen
- Udvikling af uddannelse og undervisning
- Behandling af sager om dispensation og meritoverførsel

Medlemmer

- VIP'ere og studerende i forholdet 1:1
- Dekanen fastsætter antallet af medlemmer
- VIP'ere sidder tre år, studerende i et år

AKADEMISK RÅD

Opgaver

- Udtalelser til dekanen om bevillinger, forskning, uddannelse og strategiske emner
- Indstilling af personer til bedømmelsesudvalg for bl.a. ansættelser
- Tildeling af ph.d.-graden, doktorgraden og diverse priser

Medlemmer

- Studerende og VIP'ere i forholdet 1:2
- Mindst to TAP'ere som observatører
- Personale sidder i tre år, studerende i et år
- Dekanen er 'født' medlem (formand)

VORES REPRÆSENTANTER

Studienævnsmemberer:

- Ester Vitha Ringhof
- Valdemar Stenberdt
- Maria Johansson
- Amanda Frees

Psykologis repræsentant i

Akademisk Råd:

- Valdemar Stenberdt

Psykrådets forretningsudvalg:

- *Forperson:* Amanda Nicholas Nielsen
- *Næstforperson:* Christian Styrbæk Kensmark
- *Kasserer:* Loke Wennich

SIDE 9-SUBJEKTET

Foto af Hans-Jørgen Hersoug, stud.psych.

1. Hvad tænker du om fremtiden?

Jeg savner min far og glæder mig til, at han kommer hjem. Tænker jeg bør se mine bedsteforældre mere. Er spændt på om jeg får lyst til at have børn på et tidspunkt. Har generelt en følelse af, at jeg ikke er "parat" til fremtiden - særligt vores fælles fremtid som mennesker, der skal leve videre med hinanden og få et samfund til at fungere og arbejde for alle. Jeg håber, jeg kan forholde mig til fremtiden "korrekt" - at jeg ikke bare vader ud i fremtiden og kommer til at træde på noget vigtigt.

2. Hvornår føler du dig smuk?

Når jeg ser mit eget spejlbillede i et butiksvindue på gaden - afslappet og nybarberet - og jeg ved, at jeg har et bangeren ærinde.

3. Hvordan viser du dine følelser?

Jeg taler. Medmindre jeg bærer nag - så bliver jeg først stille, og så taler jeg. Når jeg græder, græder jeg længe og over alt, og når jeg griner, griner jeg kort og af én bestemt ting.

4. Beskriv en genstand, der betyder noget for dig.

Frodes ring. En ring af guld på min pegefinger, som jeg fik af min mormor, da jeg blev 20 år. Den har tilhørt hendes kæreste, Frode, som døde, før jeg blev født. Engang mistede jeg den under Northside Festival. Den forblev væk i et år. Jeg havde netop accepteret, at jeg aldrig ville tilgive mig selv, da min kæreste fandt den i et lagen. Jeg tror aldrig, jeg har været så lettet og glad i mit liv.

5. Hvad er din livret?

Burrito.

6. Hvordan bruger du kunst?

Som bevidsthedsudvider. Jeg kan få lov at se på verden anderledes (bilder jeg mig ind). Som feltarbejde til mere kunst. Som et pusterum, hvor jeg kan føle og tænke, hvad jeg vil, og hvor jeg ikke behøver være til brug for nogen eller noget.

7. Hvad har du lyst til at ændre?

Jeg vil gerne være bedre til at se min familie. Jeg vil gerne kunne strukturere min tid længere ud i fremtiden end et par dage - og gerne på en måde, hvor jeg faktisk bliver ved med at stole på min plan. Jeg vil gerne male lidt igen.

8. Hvordan kobler du af?

Jeg går en tur og hører musik/podcast. Jeg har en borg i Minecraft, som jeg bygger på en gang imellem. Jeg læser eller ser en film/serie. Tidligere i år havde jeg en fed ting kørende med at male, men det sker ikke rigtig for tiden.

9. Hvad er en god samtale?

Som en god gåtur i skoven. Lang nok og kringlet nok til, at man kan fare vild med hinanden, men simpel og overskuelig nok til, at man altid kan finde tilbage til stien.

10. Beskriv dating med en metafor.

Obligatorisk folkedans i par som led i et ryste-sammen program: Man skal danse med en partner, man ikke kender. Begge ved, at man hver især har valgt at være her, men af en eller anden grund har det minus betydning for kvaliteten af den oplevelse, man om lidt skal have sammen. Musikken går i gang, og man skal nu hånd i hånd lære trinnene, som de kommer, samt finde ud af med hvilket temperament man vil danse dem - alt sammen uden at snakke om det. Begge håber, at dansen vil blive flydende og nem, og hvis man snubler, så prøver man at kunne grine af det. Hvis dansen går godt, kan det være, at man vælger hinanden igen næste gang. Hvis ikke, så var det heldigvis bare en dans.

11. Hvad betyder tro for dig?

Tro er Rationalets smukkere, men også håbløst romantiske bror. Hvis Rationalet kan tale, så kan Tro synge. Hvis der er børn på besøg i hjemmet, så er det Tro, de ser op til. Tro må ofte have hjælp af Rationalet til at få styr på sit liv, og når det er helt skidt, låner Tro penge af Rationalet - men når Rationalet slår op med sin kæreste, så er det på Tros sofa, at Rationalet sover. ■

MØD DIN NYE INSTITUTLEDER

Af Thilde Slumstrup Nielsen, stud.psych.

Illustrationer af Ida-Marie Haeusler, stud.psych.

Midt i en corona-nedlukning fik Institut for Psykologi både sin første kvindelige og første ikke-psykologfaglige institutleder. Med fokus på at bygge broer mellem de teoretiske tilgange til psykologien og med et håb om at fremme de studerendes trivsel på uddannelsen, har Vibeke Koushede siden sin ansættelse d. 1. maj haft meget andet end blot corona på dagsordenen. Vi har mødt hende til en snak om visioner for psykologistudiet, forskning og psykologien som fag og videnskab. Interviewet bliver bragt i to dele, og du læser her første del.

Hvad er din faglige baggrund?

Jeg har en uddannelse i *jordemoderkundskab* og efter at have arbejdet som jordemoder på Rigshospitalet og Hvidovre Hospital i cirka 6 år, så tog jeg en master-uddannelse i *Public Health*. Derefter skrev jeg ph.d. indenfor *farmako-epidemiologi* med fokus på brug af hovedpinepiller som mestrings-ressource blandt børn og unge i forhold til oplevelser af stress og i forhold til sociale grupper. Derefter har jeg arbejdet med interventions-forskning på Statens Institut for Folkesundhed på Syddansk Universitet, hvor jeg har forsket i mental sundhedsfremme.

Hvad har motiveret dig til at blive institutleder på Institut for Psykologi?

Oprindeligt tænkte jeg, at jeg ville rejse jorden rundt, og at mit arbejde skulle være noget, jeg kunne rejse med. Derfor tog jeg til Frankrig og kom i kokkelære. Det var vanvittig hårdt, og det blev tydeligt for mig, at det er et håndværk - enten kan man det, og ellers kan man blive middelmådig. Derfor tænkte jeg, at jeg ville ende i Rødovre Centrum med håret og servere fritter, og den tanke fik mig til at sadle om.

Jeg ville jo stadigvæk gerne rejse jorden rundt, og jeg tænkte, at udover at folk spiser mad rundt omkring i verden, så får de også børn. Derfor blev jeg jordemoder. Min far var englænder, og derfor flyttede jeg til England for at læse til jordemoder.

Tre måneder efter jeg var startet på studiet, blev jeg gravid, 21 år gammel. I min selvforståelse havde jeg det sådan, at det at blive uplanlagt gravid i en ung alder '*det er sådan noget, der sker for andre. Det sker i hvert fald ikke for sådan en som mig*'. Så i en relativt ung alder skulle jeg stå som enlig mor og samtidig passe mit studie, som nu kun blev endnu vigtigere at gennemføre.

Min SU rakte ikke længere, så ved siden af jordemoderstudiet begyndte jeg at arbejde både på den lokale pub i et socialt belastet område og på psykiatrisk afdeling. I den periode mødte jeg alle typer mennesker, både dem midt i en mere og mindre ressourcestærk familiedannelse og dem, der har slået sig hårdt på livet. Den periode i mit liv gjorde mig enormt nysgerrig på, hvordan det kan være, at nogle mennesker klarer belastninger bedre end andre.

I mit arbejde som jordemoder var jeg blandt andet optaget af gravide med spiseforstyrrelser og gravide med misbrugsproblematikker. Da jeg læste min master i Public Health, skrev jeg om stress og mestring blandt børn og unge, hvilket senere dannede grundlag for min ph.d.

Så på den måde kan man sige, at der har været en rød tråd i min interesse for psykologien, og for hvordan vi kan skabe de bedste rammer og betingelser for, at alle - uanset deres udgangspunkt - føler, at de har noget og nogen at stå op til om morgenen. ►

Hvad er dit fokus i dit arbejde som institutleder?

Noget af det, der fylder meget for mig - og det kommer både til at gøre sig gældende på instituttet og i forhold til uddannelsen - det er, hvordan vi får bygget bro mellem de forskellige traditioner og discipliner. Jeg synes, at det er en styrke, at der er en bredde indenfor psykologien. Derfor er det et fokus for mig at motivere de ansatte og studerende til at være nysgerrige på bredden og finde ud af, hvor supplerer forskellige discipliner og fagområder hinanden, og hvor ser man, at der kan være nogle paradokser.

Jeg mener, at det er fair at sige, at der ikke er nogen, der sidder med en endegyldig sandhed. Derfor kunne jeg godt tænke mig, at vi i stedet for at trække fløjene skarpt op mellem de forskellige perspektiver og discipliner, bliver optagede af at bygge broer.

Jeg kunne godt tænke mig, at de forskningsgrupperinger, der er på instituttet, i højere grad samarbejder på tværs, og at vi sammen kunne tage fat om større samfundsproblematikker og angribe dem fra forskellige vinkler. Derfor er det min hensigt at skabe fora, hvor mine kollegaer kan udveksle erfaringer og have nogle interessante faglige diskussioner. Jeg er også optaget af, at man skal kunne forklare sin disciplin eller sit perspektiv, så det er til at forstå. Andre skal jo også kunne forstå det.

Hvad ser du som fordele og ulemper ved, at du ikke selv er uddannet psykolog?

Det kan være en fordel, at jeg ikke kommer med en stærk holdning til de forskellige discipliner og på den måde kan forholde mig mere uvildigt. Da jeg ikke selv er uddannet psykolog, kan jeg stille de dumme spørgsmål, som jo både kommer af en oprigtig nysgerrighed, men som kom også kommer af, at jeg har brug for det indblik.

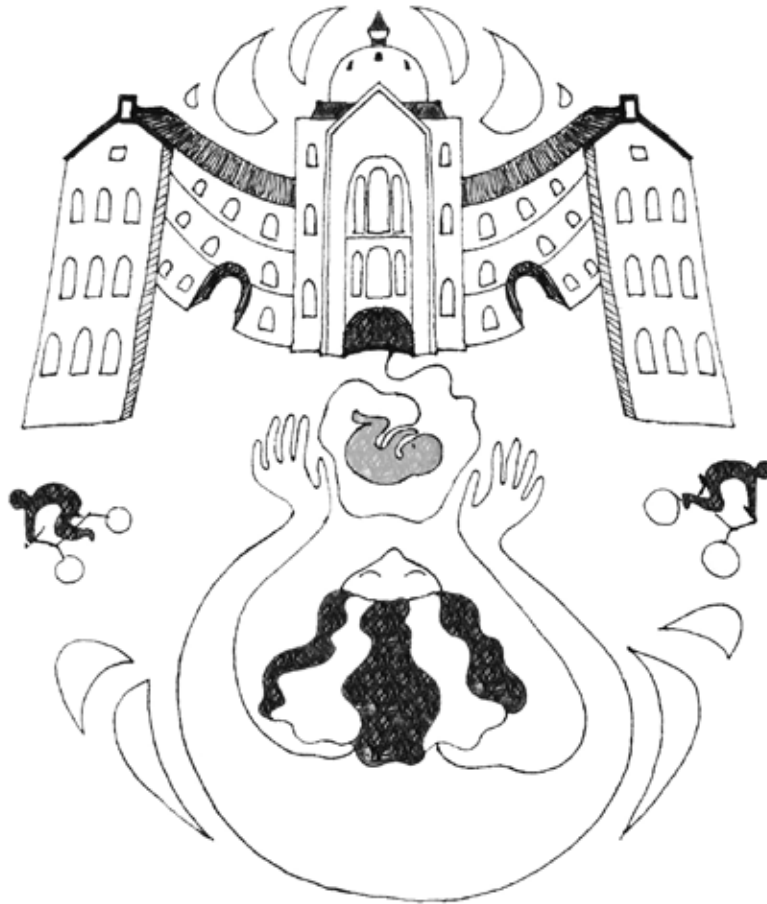
En ulempe kan måske være, at jeg ikke har været ansat på Københavns Universitet før. Der er rigtig meget KU-sprog på alle niveauer, og derfor er det en stejl læringskurve. Jeg har også tænkt over, at når jeg er ude for at tale fagets sag, så har jeg brug for inputs fra mine kollegaer.

Ifølge en trivselsundersøgelse, foretaget på psykologistudiet på KU, rapporterer hver anden studerende at opleve stresssymptomer i sin hverdag. 29 % af de adspurgte på bacheloren i en sådan grad, at de overvejer at droppe ud af studiet.

Hvorfor tænker du, at så mange studerende mistrives?

Det afspejler i virkeligheden en problematik, man ser på samfundsniveau. Vi har kunne se en markant stigning i stress, angst og depression henover de seneste mange år. Der har været diskussion om, hvorvidt det er en reel udvikling, eller om det bare er fordi, vi er blevet bedre til at tale om det. Jeg har det sådan, at uanset hvordan man vender og drejer det, så har vi et massivt folkesundhedsproblem.

Der er ikke en enkelt forklaring på hvorfor, men noget af det, jeg tror er medvirkende, er at der har været et ekstremt stort fokus på individuel præstation de seneste mange år. Det har måske været lidt på bekostning af fællesskabet. Derfor bliver meget af ansvaret lagt over på den enkelte. Hvis man fejler, så er det fordi man har truffet nogle dårlige valg, eller ikke har været flittig nok. Sådan er livet jo ikke, det går op og ned. Men når man har det stærke fokus på den enkelte, så bliver det samtidig mere sårbart at række ud og bede om hjælp, når man har det svært. Især hvis man går rundt med en forkert følelse af, at 'alle de andre kan godt klare det. Det er kun mig, der ikke kan klare presset'. Der er virkelig mange faktorer, der spiller ind, men jeg synes, at det er meget bekymrende.

Hvad kan du og Instituttet gøre for at afhjælpe stress blandt de studerende?

Generelt vil jeg sige, at arbejds- og studiemiljø er noget af det, der ligger mig rigtig meget på sinde. På fakultetsniveau er vi i gang med at planlægge en trivselsindsats for studerende, som egentlig kommer til at handle meget om, hvad vi ved fra forskning i forhold til, hvordan man kan styrke egen og andres trivsel. På samme måde som der er anbefalinger for at spise en gulerod, løbe en tur og lade være med at ryge, så ved vi faktisk også rigtig meget om, hvad vi kan gøre for at styrke mental sundhed – enkeltvis og sammen.

Det handler blandt andet om at pleje og styrke de sociale relationer og fællesskabet. Der vil være nogen for hvem, det er lettere at opsøge fællesskaber end andre. Man skal muligvis lave nogle formaliserede mentorordninger. Det er i hvert fald bare en overvejelse indtil videre.

Det handler også om, at de studerende skal have en følelse af mening og formål med det, de laver. Her tænker jeg at det er særligt vigtigt, at de studerende kan se, hvordan tingene hænger sammen indenfor psykologien, hvor der er et hav af retninger og discipliner, som også kan være modstridende. Så jeg håber på, at undervisere kan være med til at hjælpe de studerende med at navigere i den kompleksitet.

Del II af interviewet bliver bragt i næste udgivelse af Indput, og her kan du læse mere om Vibeke Koushedes visioner om psykologien som fag og videnskab. Fokus vil blandt andet være på fordelingen mellem teori og praksis på uddannelsen, frivilligt arbejde blandt studerende, mødepligt, kønsfordeling og diversitet på uddannelsen. Derudover vil vi tale om, hvor hun ser psykologien som fag og videnskab bevæge sig hen i fremtiden, herunder om psykologien i højere grad skal bidrage til den grønne omstilling. ■

Af Sandra la Cour, stud.psych.

2020'ernes psykologer

Af Ditte Marie Thiemer Hilbert, stud.psych. og Karen Damgaard, stud.psych.

Illustration af Sandra la Cour, stud.psych.

For nogle psykologistuderende akkompagneres forestillingen om en fremtidig beskyttet titel som *psykolog* af et tydeligt billede af *psykologrollen*. Måske du ser dig selv siddende i en behagelig lænestol over for en bevæget klient? Måske du ser dig selv stå gestikulerende foran en skare af forretningsfolk? Måske du ser dig selv pludre med et spædbarn? Måske du ser dig selv med blikket fikseret på et hjernescanningsbillede? Eller skrivende tykke bøger om kroge i hjernebarkens dybe fuger? Måske du ser dig selv som del af et efterforskningshold i tunge kriminalsager? Eller som én, der giver mennesker muligheden for at få nye perspektiver på parforholdet?

På studiet bliver vi præsenteret for eksempler på, hvad psykologrollen kan være. Og igennem studiejobs, medier, venner, bekendte og kurser møder vi fortsat flere og flere bud. Men der er mange psykologiuddannede i verden, og derfor vil der formentlig fortsat være eksempler på psykologer, der befinder sig i og udfører jobs, som vi ikke er stødt på før.

Det er intentionen bag denne artikelserie at bidrage yderligere til bunken af eksempler på, hvad psykologrollen kan være for én.

Samtidig er det ønsket særligt at præsentere eksempler på psykologer, hvis roller placerer sig i de klassiske forståelsers yderkroge, i grænselände eller nye territorier, selvom sådanne rumlige metaforer lægger op, at vi kan definere fagligheden inden for nogle faste rammer. Hvilket kan vise sig at være svært.

De eksempler, som præsenteres i denne serie, vil i udpræget grad være psykologer/psykologiuddannede, der arbejder tværdisciplinært. Og nogle vil ikke være blege for at forene deres politiske engagement med en psykologpraksis.

Håbet er, at det vil være eksempler på roller, som ikke alle studerende allerede er blevet bekendt med gennem psykologistudiets fag.

Måske har du lige taget hul på dit første semester, eller måske nærmer du dig afslutningen på din uddannelse. Men tiden, det tager os at opnå den beskyttede titel cand.psych., behøver ikke hindre os i at tænke lidt på, hvad man herefter kan anvende titlen til.

Læs med på de næste sider og i de kommende udgivelser af Indput.

Interview med Sølve fra Center for Magtanalyse

I denne første del af artikelsekserien stifter vi bekendtskab med psykolog Sølve Storm Falkenberg, der er en af personerne bag Center for Magtanalyse, CMA, en nystartet tværfaglig organisation, der beskæftiger sig med viden om vold og voldsofres rettigheder.

CMA er en social virksomhed, der arbejder i grænsefeltet mellem aktivisme og en mere klassisk virksomhedsstruktur, og består af Sølve og en række kollegaer: En antropolog, en etnolog, en filosof og en virksomhedskonsulent med speciale i sociale virksomheder, hvoraf flere, inklusive Sølve, har Gender Certificate fra KU.

CMA fungerer som en platform, hvorfra der drives flere forskellige projekter, herunder konsulentvirksomhed med speciale i vold og køn samt undervisning og folkeoplysning. Derudover driver Sølve med udgangspunkt i sin baggrund som psykolog en støttegruppe, hvor voldsofre kan mødes og tale om deres oplevelser. Der er et stort fokus på inklusion af og oplysning om køns- og racemæssig diversitet, herunder af LGBT+ -, non-binære- og transpersoner.

Indput har taget en snak med Sølve om fravalget af de mere klassiske psykologstillinger til fordel for at arbejde ud fra et grundprincip om tværfaglighed og kritisk refleksion over både sin egen og psykologiens rolle, om at se sine egne svære oplevelser som en faglig styrke og om at starte en politisk motiveret og idealistisk virksomhed sammen med andre, når man er nyuddannet. ▶

Sølves rolle i CMA

Som den psykologfaglige person i CMA, står Sølve blandt andet for facilitering af støttegruppeforløb, samt for at undervise og holde oplæg rundt omkring i landet. De er non-binær og anvender de som pronomen.

De fortæller, at CMAs støttegrupper koncentrerer sin hjælp til en gruppe af unge mellem 18-35 år, som ikke er i en akut krisesituation, men som har tidligere erfaringer med vold, som de er enten delvist eller helt ude af. Altså personer med traumer, der ikke er blevet bearbejdet, og personer, der møder psykologiske og sociale udfordringer og konsekvenser på grund af den vold, de har oplevet:

"Det kan være problematikker med victim-blaming, at blive mødt af et system, som ikke forstår dem. Vores oplevelse er, at systemet oftest ikke tager hensyn til kompleksiteten i det som volds ofre oplever af senfølger efter volden. Og at det kan være svært selv at identificere forskellige former for vold, f.eks. psykisk vold, latent vold, økonomisk vold, etc. Alle disse andre voldsformer er ikke alment kendte, men er desværre alligevel voldsformer, der har alvorlige konsekvenser."

Sølve er inspireret af systemiske og narrative perspektiver, og har samtidig et klart fokus på feminisme og køn. Grupperne består af op til otte personer, der sammensættes således, at deltagerne har noget til fælles, selvom alle voldshistorier jo er unikke, som Sølve pointerer.

Støttegruppen mødes i to timer ad gangen, hvor den første time består af et psykoedukativt vidensoplæg. Her kan eksempelvis vises statistikker, der understreger, at deltagerne ikke er alene om at opleve vold:

"Helt basale fakta om vold kan gøre, at de her personer går

” Vores oplevelse er, at systemet oftest ikke tager hensyn til kompleksiteten i det som volds ofre oplever af senfølger efter volden.

fra at have en følelse af skyld og skam, til at de måske faktisk indser, at det her er et reelt folkesundhedsmæssigt problem - at de overhovedet ikke er alene. Og det giver mange blod på tanden til ikke bare at se sig selv som et isoleret offer for vilkårlig vold, men derimod at få indsigt i de strukturelle perspektiver."

I anden time er det gruppen, der kommer til orde, og her anvendes særligt bevidningsmetoden, der er hentet fra den narrative praksis, og som Sølve beskriver som ekstremt effektiv:

"Bare det, at der sidder et rum af mennesker og lytter til én persons historie, og hvor jeg spørger ind i et meget begrænset omfang, og så bagefter spejler vi: Hvad har vi hørt, hvad inspirerer os, hvilken agens hører vi, at dette menneske har, hvordan bliver vi rørte af det? Det giver en meget lettende og hjertevarm og rørende effekt, hvor folk - måske i nogle tilfælde for første gang - oplever at blive taget alvorligt. Det fungerer som en fantastisk modgift mod den skam og isolation som mange overlever oplever."

Det er på denne måde fortællingerne og delingen af voldsoplevelserne blandt gruppedeltagerne, der får lov at fylde. Sølve understreger, at det ikke er terapi, men støtte og nye perspektiver, der tilbydes gennem støttegrupperne:

"Det eneste tidspunkt hvor jeg går ind og korrigerer er, når jeg oplever, at der tales giftigt om bestemte befolkningsgrupper. Jeg tolererer ikke racisme og victim-blaming i forhold til sig selv. Jeg prøver at have blik for de giftige diskurser, som folk kan sidde fast i. Men ellers lader jeg dem selv styre det."

Psykologen i øjenhøjde

Strukturen med støttegrupper og en peer-to-peer-præget vinkel har Sølve udviklet ud fra kollegaen og antropologen Ditte Bjerregaards fund vedrørende effekten af "#MeToo"-bevægelsen, der var emnet for Dittes speciale:

"Ditte fandt i sit projekt, at der i gennemsnit går 5-10 år, før folk snakker om den vold, de har været udsat for, og at der sjældent kun var én voldsform til stede. Et andet væsentligt fund var, at når distancen mellem den professionelle og deltagerne blev minimeret, er folk langt mere villige til at dele deres hi-

strier. Der opleves klart en distance i den klassiske situation, hvor den ene part er den professionelle, og hvor overleveren måske oplever at blive misforstået, eller hvor der mangler spejling.”

Netop dette andet fund, omhandlende distancen til den professionelle, har påvirket Sølves syn på sin egen rolle som psykolog og som facilitator i støttegrupperne:

”Jeg trækker både på min psykologfaglighed, men også på mine egne erfaringer. Jeg er overlever af vold, jeg er opvokset med vold og har haft serie med voldelige forhold. Jeg har haft et ret atypisk liv. Og for mig er det vigtigt, at jeg kan kigge andre i øjnene, og at der er den her genkendelse – jeg ved, hvor mange niveauer man er presset på. Jeg kender det, fordi jeg selv har oplevet det på egen krop, og har oplevet effekterne af det.”

De oplever det som en force, at personerne, der står bag CMA, selv har erfaringer med vold. Og fordelene ved at bruge egen erfaring aktivt anvendes som grundprincip i CMA:

”Indenfor psykologien bliver det jo desværre primært set som et problem, hvis du har erfaringer med denne type af oplevelser. Dele af psykologien fastholder endda, at hvis du selv har haft en problemstilling tæt inde på livet, så bør du lade være med at arbejde med det. Jeg forstår til dels, hvorfor der eksisterer denne tilgang, men der ligger også et særligt menneskesyn i det: At mennesker der bærer på noget og er traumatiserede kan blive re-traumatiserede, hvis de taler om noget som minder om det, de selv har oplevet. Men hvis man har gennemgået behandling og er i balance med sig selv og rent faktisk er ”på den anden side” af det, så kan det være en kæmpe styrke. Det er jo mennesker som har overlevet nogle ret vilde ting og som er vant til at tale om det og forholde sig til det. Der er en helt anden spejling og forståelse, hvor der ikke er samme tendens til at overse kompleksiteten i det, overleveren oplever.”

Gender Certificate-ordningen

Gender Certificate-ordningen er et tilbud til alle studerende på KU om at kunne kvalificere sig inden for køns- og kropsrelaterede emner, både indenfor og på tværs af fakulteter.

Du kan læse mere om ordningen her: koensforskning.soc.ku.dk/gendercertificate/

Sølv beskriver, at de i CMA oplever en stor positiv interesse for måden at drive støttegrupperne på. De oplever, at tiden er moden til netop inddragelse af egen erfaring med eksempelvis vold:

”Vi kunne rigtig godt tænke os, at alle de psykologer, som har siddet og maskeret deres svære baggrunde ude på studierne, lærer at se det som en styrke. Personligt har jeg oplevet at føle mig ekstremt fremmedgjort i forhold til de idealer, der opstilles om hvad ”en god psykolog” er: objektiv, distanceret, noget kvalitativt andet end det menneske som de sidder overfor. Det er som om, at vi allesammen leger, at vi ikke har en subjektivitet, når vi sidder i et rum som terapeuter. Men alle mennesker har jo holdninger til tingene, og de kommer til udtryk på alverdens måder – også i vores faglige praksis.”

Mod nye paradigmer

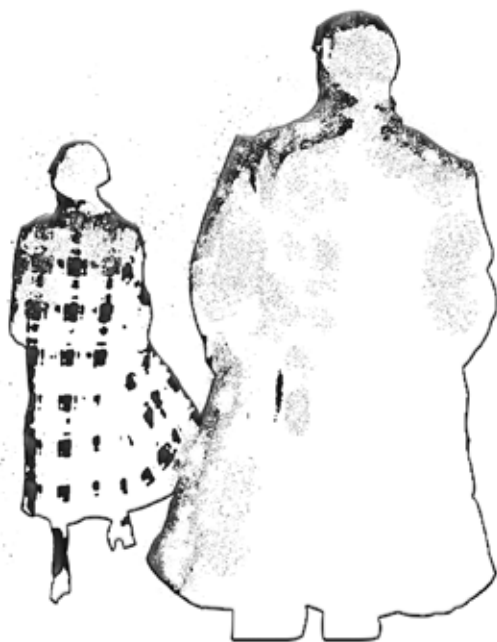
”Noget som vi allesammen forholder os meget kritisk til, er den ekspertviden, som findes inden for voldsområdet og rundt i hele systemet. Når systemet ikke er informeret nok, bliver man udsat for det der hedder systemisk vold. Det er lige fra når du henvender dig til politiet for at anmelde en voldtægt, eller du går til lægen og dine traumereaktioner bliver misforstået eller fejlagnosticeret. Den her systemiske vold er så mange steder og hos rigtig mange velmenende eksperter. Og vi gør oprør imod, at det forbliver på den måde. Vi ønsker, at der skal komme en mere dybdgående viden omkring forskellige voldsformer og deres effekter, og vi håber virkelig også, at forskellige dele af systemet kan blive efteruddannet bedre.”

En af CMAs visioner er at udvikle metoder og materiale til uddannelse af relevant personale i systemet, men Sølv beskriver, ►

at det er et svært møde mellem et system, der kræver en standardisering og manualisering, og så en idealistisk, normkritisk praksis, hvor der konstant evalueres og stilles spørgsmålstejn ved egne antagelser. At bevæge sig ud på fremmed grund betyder også, at det er svært at finde kvalificeret supervision, og at der ikke er mange at spejle sig i fagligt.

Arbejdet i CMA karakteriseres som både aktivistisk og mere klassisk psykologfagligt, og Sølve beskriver, hvordan det at arbejde politisk, norm- og systemkritisk er en grundlæggende nødvendighed for at leve op til deres egne idealer. Dette står i stærk kontrast til, hvordan psykologien ofte gerne ser sig selv, nemlig som apolitisk. Men hvor mange psykologer ikke nødvendigvis taler med store ord om politiske visioner bag en given praksis, så er spørgsmålet om dét at gøre psykologifaget til noget politisk, slet ikke en relevant overvejelse for Sølve, for de to ting kan ifølge dem ikke adskilles:

"For mig er der ikke en separation mellem psykologien og det politiske. Vi er jo allesammen underlagt en politik - selv ude på almindelige arbejdspladser, er der jo en politik som siver ned ovenfra. Psykologien er jo også indlejret i alle mulige menneskesyn og traditioner, som er blevet videreudviklet, og hvor det ikke altid er helt tydeligt, hvilke menneskesyn der ligger bag de praksisser, der anvendes. Hvis vi insisterer på at tage den politiske lup frem og rent faktisk kigge på det, vi arbejder med, så har vi også langt mere ærlighed i forhold til hvad vi mener og tænker. Jeg siger ikke, at alle skal have samme menneskesyn som os, men det ville være rigtig rart, også i kliniske sammenhænge, at man ved hvilket verdensbillede ens psykolog arbejder ud fra. Det har klienten jo også en interesse i - at der kan findes et godt match, så der kan arbejdes mod et fælles mål."

” Jeg synes, at vi bidrager til vold som psykologer, hvis vi ikke anerkender, at der er et folkesundhedsproblem med vold, som rammer efter nogle særlige mønstre alt efter køn og minoritetsstatus osv.

At politik og psykologi allerede er sammenvævede størrelser, er for Sølve indlysende. De påpeger, at et forsøg på at holde de to ting adskilte ved en terapeuts eventuelle fokus på et individ frem for strukturer i et system og en kultur, faktisk er udtryk for at fralægge sig et ansvar:

"Jeg synes, at vi bidrager til vold som psykologer, hvis vi ikke anerkender, at der er et folkesundhedsproblem med vold, som rammer efter nogle særlige mønstre alt efter køn og minoritetsstatus osv. Hvis ikke terapeuten har en reel informeret viden, og terapeuten opfatter vold som noget, der sker tilfældigt i en relation, så er de faktisk med til at gaslighte den person. som er udsat for vold. Vi har et grundlæggende ansvar for at anerkende, at det også er noget i vores system og i vores kultur."

Overordnet ser Sølve gerne, at psykologien forlader et for ensidigt fokus på, hvad der sker i det enkelte individs hoved, og i stedet interesserer sig for at forholde sig til individet i et samfund med normer, som er med til at forme individets virkelighed.

Men med en overvejende interesse for samfundets formende strukturer, hvorfor så ikke alene beskæftige sig med det sociologiske felt? Hvorfor så overhovedet uddanne sig til psykolog?

"Jeg tror, at det er fordi, at der er en del af mig, der tror på oprør og revolution fra et individperspektiv. Man ser det for eksempel i grupperne - en utilsigtet effekt er, at folk får lyst til selv at blive aktivister. Også dem der overhovedet ikke har haft kontaktflader med aktivistiske miljøer tidligere. Det skete også for mig. Jeg gik i denne her virkelighed, hvor det var normalt at være undertrykt - det var normalt for mig, at andre bestemte over mig. Og jeg oplevede en gradvis empowerment, efterhånden som jeg blev bevidst om min egen undertrykkelse og at det kunne være anderledes. Og det perspektiv har jeg lyst til at invitere andre med ind i. For der er rigtig mange som mig derude, som oplever det som normalt at leve i en socialt isoleret virkelighed. Og der er masser af dygtige sociologer, men at hjælpe individer med at nå dertil, hvor de forstår, at det kan være anderledes, det kan skabe nogle enormt vigtige bølger og det er en vigtig del af hvorfor jeg gør som jeg gør."

Anbefalinger til psykologistuderende:

Vi har spurgt Sølve, hvad de i CMA gerne vil anbefale til studerende, som finder nogle af de perspektiver, der beskrives her i artiklen, interessante:

"Universitetet er vildt langsomt til at servere nye perspektiver, så dyrk på egen hånd noget normkritik, kønsperspektiver, raceperspektiver og lær at forstå, hvad queer betyder. I kan kun selv vide, hvad I synes er fedt og kan bruge til noget."

"Man kan ikke være lige grundig med det hele. Man kan være nødt til at fravælge 12-tallerne for at kunne læse ud over pensum, hvis man interesserer sig for de mere kritiske perspektiver. Jeg har for eksempel været glad for Achille Mbembes "Nekropolitik", Foucault og Donna Haraway."

"Anskaf dig en god lille bred håndbog om køn, for eksempel antologien "Feministiske Tænkere"."

"Overvej antagelserne, der ligger bag det, du præsenteres for. For eksempel er udviklingspsykologien stærkt problematisk, og rummer nogle helt særlige fortællinger om biologisk essentialisme og mor-barn-relationer og køn. Du må gerne være uenig. Læs eksempelvis Cordelia Fines "Delusions of Gender" og "Testosterone Rex", hvor hun argumenterer imod den biologiske essentialisme."

"Lad være med at blive intimideret af traditioner. Jeres livserfaring er vigtig. Tro på jer selv. Den viden som man har, når man har oplevet svære ting, det er ikke en viden der siver op igennem hierarkiet og lander inde på undervisernes bord. Tro på, at jeres egen viden er mindst lige så relevant som en eller anden gammel tænker. Jo før man tror på det, desto bedre." ■

SYGDOMSANGST I EN PANDEMI

Af Maria Valeur, stud.psych.

Illustrationer af Jakob Berg Bredahl, stud.psych.

Nej til kram og nej til arm over skulderen og hånd på ryggen og WW. Nej til at hviske og nej til at råbe. Selv nej til at synge. Nej til at sidde tæt. Nej til tætte kroppe. Nej til at danse med andre. Nej til store selskaber. Nej til at smage og nej til at dele. Nej til at røre uden at spritte af. Nej, nej, nej. Nej til alt.

Men folk har fået nok af nej. De vil kramme og dele og sidde tæt, så det gør de også. De skaber en illusion om, at Corona ikke eksisterer, leger at der ikke er forholdsregler og en virus, der kan dræbe, give varige mén og overrumple vores sundhedssystem. Vi kan ikke se virussen, der kommer ikke blå røg ud af vores ører, når vi er smittede, og det gør det meget sværere at værne om - hvordan skal man forholde sig til noget, man ikke kan se?

Jeg har også fået nok af nej og afstand, men Corona er stadigvæk en realitet, så meget at antal smittede igen er stigende. Og det er stadig en realitet for mig, når jeg får angst. Jeg har altid elsket menneskemængder, min angst er knyttet til sygdom og ikke det sociale, men i dag føler jeg ubehag og kontroltab i både store og små

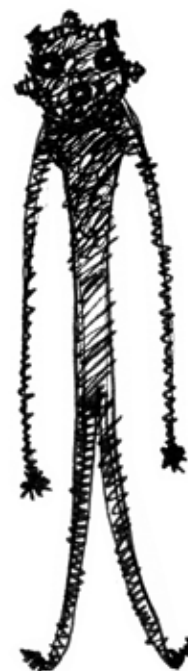
forsamlinger, fordi flere ikke holder afstand. Jeg skal alene forholde mig til min afstand, for andre holder den ikke altid sammen med mig. Jeg får en trang til at trække mig, en alt for skærpet opmærksomhed på mig selv og andre. På min krop og andres kroppe. Opmærksomheden, overvejelserne, kontrollen er min følgesvend. Står jeg for tæt på andre nu? Hvad er en meter? Nu har jeg rørt ved stolen, så skal jeg spritte af. Så rør jeg ved bordet, jeg sidder ved, så skal jeg spritte af igen. Lægger folk mærke til, jeg spritter mere, på trods af, at alle spritter meget af? At jeg nok er den, der hyppigst bruger sprit? Angsten stopper ikke, når jeg forlader lokalet, for har jeg krammet med nogle eller været for tæt på dem, summer tankerne – har jeg blot rørt ved den samme ting som andre, kan tankerne starte. Det bliver tanker, der kan køre i ring og ring og ring. Min angst kan også opstå, før jeg skal deltage i mindre eller større forsamlinger, især angst for, at jeg selv potentielt kan smitte

andre. Har jeg ondt i halsen starter tankerne. Freud snakker om, hvordan man ved angst tænker scenarier helt ud for at finde ud af, at man ikke dør, og det vil jeg i den grad sige, jeg gør. Igen og igen og igen kan jeg tænke over potentialer og muligheder, og pludselig er mit hoved ikke fyldt med andet. Det kan blive distraherende i situationer med mange mennesker, få mennesker og når jeg er alene. Så jeg tager afstand. Og den afstand, jeg bogstaveligt tager, fører en metaforisk afstand med sig. For jeg kan ikke være med til det samme på samme måde med afstand, når andre ikke opretholder mellemrummet imellem os. Flere har ikke lyst til at forhandle den sociale situation mere, de vil tilbage til det gamle og mange møder venner, bekendte og fremmede med åbne arme. Og jeg forstår det, jeg er også TRÆT. Jeg er træt af afstand og tankerne i mit hoved og min krop, der er kontrolleret. Men - den der krammer mig ►

har også krammet andre, som har krammet andre, der har krammet andre, som har krammet andre og lige pludselig ser jeg for mig, hvordan jeg meget potentielt deltager i en kæmpe smittekæde. Kontrol er et nøglebegreb for min angst, men i et samfund med Corona er jeg ude af kontrol, det er det rene kontroltab. Og det slår mig ud, gør mig magtesløs. Jeg forsøger febrilsk at holde fast i kontrollen, men den glider væk. Min Corona-angst kommer i bølger, og jeg kan ikke altid sige, hvornår den slår til. Nogle gange mærker jeg den nærmest ikke, jeg glider lige så let gennem verden. Heldigvis for det.

Når andre ikke holder afstanden med mig, resulterer det i en mindre ekskludering fra fællesskabet. Lidt ligesom hvis man går med ud for at ryge til en fest uden selv at være ryger. Eller er til en fest uden at drikke alkohol. Med min afstand gør jeg opmærksom på mellemrummet mellem dig og mig, jeg selv holder. Så det bliver jeg pludselig også meget opmærksom på. Jeg

tager et skridt tilbage, når andre tager et frem. Der er en konstant stillingtagen til verden. En forhandling, jeg må gøre ekstra opmærksom på, når jeg ikke ved om andre forholder sig til den. Afstanden bliver mere end en distance, det bliver en fjernhed. Fjernheden underbygges af min krop og tanker, der er fokuseret på afstand og kontrol. Jeg kan ikke rykke mig lidt tættere på en anden i sofaen, hvis flere vil sidde eller kigge med over en skulder for at se en mobilskærm. Jeg overvejer nøje, før jeg deltager i en fest, der har potentiale for et dansegulv. Og jeg elsker dansegulve. Jeg er træt af det. Jeg er træt af at forholde mig til den bogstavelige og den metaforiske afstand, og det der følger med. Jeg føler, jeg bryder den gode stemning, stopper hyggen for et øjeblik, når jeg slår på at opretholde distancen. Jeg har brug for, at andre vil holde afstanden med mig, og at jeg ikke skal holde den alene. ■

RACISME OG PRIVILEGIER SET GENNEM BRUNE ØJNE

Af Omal B. Maher, stud.psych. & Merwa Ibrahim, stud.psych.

Illustration og fotografier af Jakob Berg Bredahl, stud.psych.

I en tid, hvor en igangværende pandemi har overtaget medie billedet med massiv kraft, har racisme debatten dog formået at blusse op igen. Med BLM-bevægelsen tydeliggøres det, hvor nødvendigt en mobilisering af kræfter er i opgøret med den strukturelle racisme. Vi kan italesætte og debattere emnet længe, men vi kommer ingen vegne uden oprørskheden. Følgende indlæg inkluderer to perspektiver på emnet og rummer refleksioner over personlige oplevelser med racisme i Danmark.

Omal B. Maher:

For mit vedkommende, har racismen haft en renæssance i mine samtaler med mine nærmeste. Som et gammelt bånd der er blevet spillet for mange gange, spilles samtalen skrattende, hakkende og går i stå, når personlige oplevelser med racisme kommer ind i billedet. For her har mine melanin-rige venner og jeg meget på hjerte, mens mine hvide venner for det meste tier. Og thank God for det, for idealet ville netop være, at vi alle tav og ikke havde personlige beretninger at dele. Men sådan er realiteten ikke. Racisme eksisterer, selvom Pia Kjærsgaard har erklæret noget andet, og racisme har reel betydning for de underlagte individers handlemuligheder i det private og ude i samfundet. Som en indvandrer kvinde, dansker med anden etnisk herkomst, barn af forældre med afghansk afstamning, brun dansker, kært barn har mange navne, har jeg været meget opmærksom på mine privilegier i denne racismedebat. Jeg taler flydende dansk og læser på et studie, der i de fleste sociale sammenhænge er forbundet med en vis prestige. Jeg kommer fra en akademisk baggrund og er, hvis jeg selv skal sige det, et rimeligt velfungerende medlem af det danske samfund. Nå ja, og så er jeg ikke

sort. For lad os kalde en spade for en spade; intersektionalitet inden for diskrimination og racisme eksisterer i bedste velgående. Hvis jeg var en sort kvinde, havde jeg nok oplevet racismen på en anden måde, end de oplevelser jeg som brun kvinde har med i bagagen. Hvis jeg var en brun, homoseksuel mand, var det ligeledes en anden sag, og disse krydsninger ift. diskrimination, hvad enten det drejer sig om race, køn, seksuel orientering, religion osv., eksisterer og medfører svære begrænsninger.

Jeg har selv, utallige gange, været udsat for intentionel racisme. Jeg er blevet råbt af på åben gade, blevet konfronteret på dansegulvet i byen, fået beskeder

på Facebook - you name it. Ét er at tage de verbale slag og mærke frustrationen over at være nødsaget til endnu engang at skulle bevise sin danskhed, eller retfærdiggøre sin blotte tilstedeværelse og dermed håndtere en situation man meget gerne ville være foruden. Noget andet er at mærke konsekvenserne af den mere subtile men til tider meget åbenlyse, strukturelle racisme, der fravælger, underminerer og stigmatiserer én, uden at man føler at have fået muligheden for at kæmpe imod. For sådan føles det til tider, og det værste er, at jeg, som brun kvinde, ikke tager imod de værste slag.

Jeg kom her til landet i 2003 med optimistiske tanker om lighed og frihed. Mens jeg prøvede at finde ud af, hvad det ville sige at være en "afghansk dansker", blev jeg fra den ene front konfronteret med, at jeg ikke var "dansk nok", mens den anden front mente, at jeg var "for dansk". Jeg oplevede at racismen gik begge veje, i snørklede, til tider uidentificerbare mønstre, manifesterede den sig på en måde, hvor jeg ikke havde mulighed for at reagere eller detektere den i øjeblikket, men først senere forstod, at det var racisme. Når det er sagt, synes jeg, at der er forskel på at blive mødt med racistiske udråb og se personen, der har udtalt dem i øjnene, og det faktum, at man kan risikere ikke at blive behandlet på lige fod med resten af befolkningen, på arbejdsmarkedet, i skolesystemet og generelt i samfundet.

I lang tid fulgte jeg ekstremt meget med i medierne og var især opildnet, når indvandrerdebatten blev vist i primetime. Men med den gradvise normalisering af fremmedfjendsk retorik i medierne, som jeg har oplevet er sket, har jeg næsten opgivet at se. Debatten eller endnu en nyhedsudsendelse, hvor der bliver talt om og til én, i stedet for med én. Jeg kan sagtens anerkende, at der eksisterer problemer i det nuværende flerkulturelle Danmark, og selvfølgelig

skal man da tage hånd om disse og tænke løsningsorienteret. Men italesættelsen af problemerne er vigtig, og måden man går til problemerne er af essentiel betydning. Det er nemt at vinde stemmer ved at skabe en "os og dem"-mentalitet, men dette gavner i sidste ende ikke det samfund, der står tilbage.

Jeg ved ikke, hvad løsningen er, og hvordan man kan udrydde racisme. For at være helt ærlig, ved jeg ikke om sidstnævnte er mulig. Men ét sted at starte kunne være at anerkende, at racisme stadig eksisterer og ikke proklamere, fra talerstolen endda, at det ikke findes i Danmark.

Merwa Ibrahim:

Racismen er måske for kompleks en størrelse til, at jeg vil kunne skrive noget objektivt om den. Men hvad jeg derimod kan ytre mig om i timevis, er min personlige oplevelse med den.

Som mit svære navn måske allerede har afsløret, er jeg en såkaldt "brun kvinde", som jeg efterhånden har valgt at kalde det. Selvom jeg som mange andre er fuldstændig oprørt over den systematiske racisme, som opleves af alle afro-danskere omkring mig hver eneste dag, kan jeg ikke udtale mig om, hvordan det føles på egen krop. Ærgerligvis kunne jeg nævne flere minoritetspersoner, som oplever mere racisme end mig selv.

Men jeg kan fortælle, at alle os med minoritetsbaggrund, har det tilfælles, at vi i større eller mindre grad kæmper for samme præmisser. Vi kæmper for anerkendelse i en verden, hvor vi er resten af sam-

fundet underlegne, og vi kæmper for de privilegier, som vi per automatik er født uden. Jeg vil her tillade mig selv at skrive, at hvide privilegier ikke er et diskussionsemne, men et faktum, der er indlejret i hele vores system. Det er så infiltreret i alt, hvad vi foretager os helt fra barnsben af, at det indrammer vores verdensanskuelse og forståelse af, hvad det vil sige at være menneske. Eller måske rettere, hvad det vil sige at være et respektabelt menneske. Det er der andre, der har skrevet saglige artikler om, som jeg synes alle skal kigge i.

Foruroligende nok findes både tavshed og historieløs benægtelse af racismen i Danmark, til trods for, at vi har statistikker der viser, at etnisk racediskrimination gennemsyrrer alle instanser i samfundet. Hvad dette angår, må man håbe, at vi snart finder kuren til ignorance.

Kampen om at blive mødt som blot "dansk muslim" af det gængse samfund, sluttede jeg fred med allerede ved udgangen af gymnasiet. Det var måske også lidt forkælet at tro, at man kunne forlange det, når hverken ens udseende eller tro insinuerede danskhed, som efterhånden er snævert defineret.

Jeg har nu også lært at værdsætte min berigende og livsnuancerende baggrund. At lære at forsones to verdener og evne at navigere mellem et hjem og et samfund, der til tider kan virke kontrasterende – det er horisontudvidende erfaringer, der har genereret kompetencer og styrker, jeg ikke vil være foruden. Det lyder jo umiddelbart ret idyllisk. Men desværre er det utopisk at tro, at det er den hele sandhed. Jeg synes nemlig også, at det er utrolig træls, udmattende, frustrerende, hæmmende (jeg kunne blive ved) at være brun i Danmark. Jeg har utallige gange været

udsat for både direkte og indirekte racisme. Jeg mindes ydmygende episoder, hvor jeg som helt lille pige er brudt ud i gråd over, at jeg blev gjort opmærksom på, at jeg havde en mindre favorabel baggrund end mine veninder. Dette er blandt andet kommet til udtryk ved, at jeg modvilligt og grædende er blevet hevet ud af klassen, fordi noget pædagogisk personale skulle teste mine dansksproglige færdigheder, da de havde en forudgående antagelse om, at jeg nok skulle starte til ekstra dansk - dette til trods for, at dansk var et af mine stærkeste fag.

Hvis jeg havde muligheden, ville jeg spole tiden tilbage, og fortælle mit yngre jeg, at jeg skulle slutte fred med min evige kamp om at vise alle andre, at jeg kunne være både brun og lige så god som dem. Det var naivt at tro, at kampen ville ende dér.

Alt for ofte bliver intellektuelle og kultiverede unge med etnisk minoritetsbaggrund mødt med stor undren eller komplimenter over, at man kan klare sig godt, taget i betragtning at man er "indvandrer". Hvis man skal prøve at forstå, hvor frustrerende dette kan være, kan man tænke på den vrede, der blusser op i en, når kvinder bliver mødt med en formodning om, at de sandsynligvis ikke er ligeså intelligente som mænd. Ja - det er nemlig en meget absurd antagelse.

Reaktioner som disse har rod i den årevisse stigmatiserende og underminerende retorik om brune, der særligt præger mediebildet. Hver gang jeg scroller igennem nyhedsoverskrifterne føles det som et slag i ansigtet for hundredende gang i streg. Det er lige ud sagt energidrænende, når man gang på gang føler sig stemplet og fejlrepræsenteret i det medieportræt, der konsekvent bliver tegnet af de journalistiske og politiske kræfter, samtidig med, at konstruktive minori-

tets-stemmer ikke får plads på talerstolene.

Jeg fortæller lige nu, om racismen i dens mest subtile form, og hvor intimiderende og frustrerende denne kan være. Så kunne man jo også diskutere, hvorfor vi overhovedet kan vidne til et racistisk motiveret mord, som mordet på Georg Floyd er et eksempel på, overfald på minoritetsgrupper og andre tragiske hændelser. For ikke at tale om den manglende mediedækning herom.

BLM-bevægelsen har heldigvis vækket flere menneskers opmærksomhed omkring omfanget af racisme-problematikken, hvilket uden tvivl tegner på fremgang. Statsministerens seneste udtalelse om, at borgere med afrikansk oprindelse ikke er en del af det danske samfund signalerer dog tydeligt, at der stadig er lang vej, før vi formår at nedbryde den strukturelle racisme i Danmark. Jeg kan afsløre, at et af mine største bekymringer i livet er, at realiteten vil være den samme for de næste mange generationer af "indvandrere", som magthaverne nok vil blive ved med at kalde det.

Hvis du interesserer dig for debatten og gerne vil være en del af et netværk, der netop har til formål at skabe opmærksomhed vedrørende problematikker inden for intersektionel diskrimination, kan du via Facebook-gruppen "Psykologfagligt Netværk imod Diskrimination" finde flere informationer her. Netværket består af psykologer og psykologistWWude-rende og blev dannet i 2019 som følge af den stigende diskriminerende retorik og politik. Netværket arbejder for at oplyse og skabe viden om de psykologiske konsekvenser af diskrimination og racisme.

Protesternes sommer har fået mig til

"Du består af det bedste fra to verdener", er en sætning, der har præget min opvækst. Jeg er *mixed*, hvilket må være det ultimative kompromis mellem de to lejre: Et produkt af en sort mor fra Eritrea og en hvid far fra Danmark og et sammensurium af perspektiver, som giver mig mulighed for at repræsentere og forstå begge verdener. Den ypperste integration. Men i løbet af sommeren 2020 mærker jeg en voksende knude i maven i takt med, at debatten om racisme raser. Hele den fortælling, som min selvfølelse er bygget på, krakelerer. Jeg føler mig pludselig som én stor konflikt i stedet for et totem af mangfoldighed. Hvilken lejr hører jeg til? Og er jeg den undertrykte eller den undertrykkende?

Den Store Danske definerer integration som "En proces, der forener adskilte enheder og skaber en større helhed". Integration forudsætter en indsats fra de adskilte enheder hver især – i dette tilfælde fra en majoritetskultur og en minoritetskultur – og den vellykkede integration vil rumme "det bedste fra to verdener". Min mor har altid insisteret på, at vi godt kunne dyrke alle vores kulturer side om side. Til fødselsdage flager vi med flere forskellige flag. Vi fejrer dansk nytår i december og eritreisk nytår i september. Aftensmaden veksler mellem retter som svensk gravad laks, eritreisk *injera* og

danske tarteletter. Én jul samler min mors søskende hos os i Danmark. Hun laver dansk julemiddag, og hun har printet tekster ud på de største danske julesange, så alle kan synge med. Familien forsøger ihærdigt at tyde sange, de aldrig har hørt på et sprog, de ikke taler. Det ender med, at vi danser rundt om sofabordet – der er for trængt rundt om træet – mens vi synger "jul og jul igen, og jul og jul igen, og jul og jul igen". Påsken når vi aldrig til. Jeg er flad af grin, mens jeg tænker, at det her må være integration på højt plan.

Denne sommer er jeg blevet i tvivl om, hvorvidt integration er det rigtige ord at bruge. For selvom vi gang på gang hører om vigtigheden af integration, så er der et ensidigt fokus på, hvad "*minoriteterne*" skal gøre for integrationen og et manglende fokus på, hvad "*danskerne*" skal gøre for integrationen. Hvis målet er, at en minoritetsbefolkning skal tilpasse sig en majoritetsbefolknings kultur og levevis og opgive sin egen kulturelle identitet, så er der jo ikke længere tale om *integration*, men derimod om *assimilation*. Et spørgsmål trænger sig på: Har min mor været så optaget af, at vi skulle passe ind, at hun har givet så meget afkald på sin egen kulturelle baggrund, at vi nu netop er blevet assimilerede?

Jeg bor i Danmark, men jeg er født i Sve-

at betvivle min egen integration

rige, og jeg taler svensk med min mor. Jeg har altid været vred over, at hun ikke lærte mig sit modersmål *tigrinya*, så jeg kan følge med, når familien er samlet. Familiesammenkomster er for mig ensbetydende med at være tilskuere til en samtale, som jeg ikke forstår. Min mors forklaring er, at hun ikke ønskede, at jeg talte dårligt svensk. Det var vigtigt, at jeg passede ind, selvom hun måtte skære en flig af sin egen og min kulturelle identitet.

Jeg har fået min fars efternavn. Min mors efternavn kunne have understreget vores familiære bånd, når nu min mor og jeg ikke ligner hinanden, men det måtte ikke være en ulempe for mig. Jeg fik derfor et dansk for- og efternavn og et eritreisk mellemnavn, som jeg kan vælge til eller fra alt efter, hvordan jeg ønsker at positionere mig i den pågældende situation. I Eritrea kan jeg hedde Johanna Mariam for at stadfæste mit etniske tilhørsforhold, og i Danmark kan jeg hedde Johanna M., hvis jeg vil undslippe for meget opmærksomhed.

Beskyttet af min relativt hvide hud og et efternavn, der ender på -sen, lever jeg en tilværelse, hvor jeg altid får komplimenter for min solbrune hud samtidig med, at jeg høster de hvide privilegier uden

helt at blive anset som en del af "det hvide overherredømme". Min mor vidste næppe, hvor meget hun ramte plet med beskrivelsen "det bedste fra to verdener". Men jeg mærker en grim smag i munden over min naive forestilling om, at jeg nogensinde har været tæt på at forstå begge verdener. Hvordan kan jeg tillade mig at påberåbe mig nogen form for "sorthed", når jeg så nemt kan positionere mig selv og min kulturelle identitet til min egen fordel? Og kan man overhovedet kalde det vellykket integration, når så meget af min mors kulturelle identitet er blevet undertrykt for bedre at passe ind?

Jeg har altid troet på, at det var muligt at forene "det bedste fra to verdener" og skabe en farverig collage af det danske og det eritreiske. Men denne sommer har jeg indset, at ønsket om den ultimative integration har betydet, at jeg lidt efter lidt har givet afkald på halvdelen af mit kulturelle ophav. I stedet for at have skabt en lige fordeling af de to kulturelle enheder har jeg foretaget en gradvis tilpasning og assimilering, så jeg kan leve ubemærket i den danske andedam.

Den farverige collage, der før prægede mit selvbillede, er nu falmet til et hvidt lærred med en eksotisk nuance. ■

Af Johanna Mariam Madsen, stud.psych.
Illustration af Tobias Wriedt, stud.psych.

ANBEFALING:

Af Ditte Hilbert. stud.psych.

EKSPONÉR DIG SELV FOR *DE ANDRE*

Der er forskel på mennesker. Der findes dem der taler og dem der tales om. Mange af os kan, til en vis grad, være med til at definere hvordan andre skal se os. Men denne ret eksisterer ikke for alle. Der er mennesker som, i den offentlige debat, er blevet frataget retten til selv at tale og definere sig selv. Medierne, vores politikere og fagpersoner er i konsensus om at disse – de udsatte – måske ikke helt evner at tale om sig selv, da vi andre jo har indsigt i deres liv, som de ikke selv har.

Men forholder det sig faktisk sådan? Psykologien spiller en særlig rolle, i forhold til hvordan vi taler om og forstår mennesker. Vores fags mangfoldige teorier taler i forskellige grader om agentiske subjekter, og hvis man gerne vil arbejde med mennesker, er subjektforståelsen, som man arbejder ud fra, helt central. Vores subjektforståelse informerer alle valg vi tager.

Hvordan kan man egentlig træde ud i arbejdslivet som psykolog og arbejde ligeværdigt med personer, der slet ikke minder om en selv? Personer med psykiske lidelser, udsatte familier, fattige, misbrugere, hjemløse, spilafhængige, neurodiverse, transkønnede: personer som de fleste er flasket op med nok er lidt... sære, uintelligente, ikke evner eget liv eller (indsæt tilsvarende fordom som findes i hobetal, hvis du slår op i en tilfældig avis).

Undertegnede er ingen undtagelse og er vokset op med de samme samfundsbårne fordomme, men vil gerne slå et slag for, at vi som psykologistuderende skal arbejde aktivt for at blive eksponeret for en mangfoldighed af kompetente personer, der ikke er som os selv, og som kan skildre livssituationer og forhold, der ikke opleves af alle.

For intet er en bedre kur mod låste forestillinger end at blive eksponeret for konkrete, virkelige mennesker, der ikke lever op til vores fordomme. En nuancering i forståelsen af *de andre* er måske netop det, der kan danne grundlag for en reel nysgerrighed, og som kan transformere det psykologfaglige arbejde, både det kliniske og det akademiske, og dermed også understøtte en samfundsmæssig forandring.

Herved to anbefalinger:

Luderlyd

Luderlyd er en podcast produceret af den anonyme vært, der kalder sig Lydluderen, en tidligere sexarbejder og aktivist som arbejder for sexarbejderes rettigheder. I denne minimalistiske podcast skildres forskellige relevante emner gennem både værtens og en række andre sexarbejderes fortællinger. Der veksles mellem konkrete historier og frustrationer over hvordan sexarbejde behandles i lovgivningen. Der behandles emner som f.eks. afkriminalisering vs. legalisering, fordomme og brugen af forskellig terminologi, men også emner som f.eks. hvad en *camgirl* egentlig laver, hvordan det er at arbejde på bordel, hvordan man vælger sit navn og meget andet, som jeg ikke anede var så interessant.

Denne podcast kan klart anbefales, hvis man gerne vil udfordre den bærende fortælling om, at alle sexarbejdere er nogle stakler, der nok skal reddes fra dem selv og den onde verden. For alle sexarbejdere er ikke ens, og deres historier er helt forskellige.

Hør den her: Spotify eller i din podcast app

Politikens protestillæg

Politikens poptillæg, en podcast af journalist Lucia Odoom, blev i løbet af sommeren transformeret til Politikens protestillæg – en indføring i Black Lives Matter-bevægelsen, og perspektiver på hvordan en kamp blandt racialiserede personer er højaktuel både internationalt og i Danmark. Podcastens fem primære afsnit, plus diverse tillægsafsnit, beskæftiger sig med afgrænsede temaer, herunder Ghettoen som fænomen, myte og politisk kampgrund, de oplevelsesmæssige dimensioner af at være barn af en flygtning, manglen på racemæssig diversitet i de danske mediehuse, en kulturkanon med raceperspektiver og meget mere.

Podcasten består af velproducerede og letforståelige små bidder à ca. halvanden time og fungerer som en rigtig fin indføring i den kamp, racialiserede personer kæmper. Alle gæsterne deler velvilligt ud af deres oplevelser, tanker og erfaringer. Sideløbende med det klassiske podcast-formidlingsformat folder Politikens protestillæg sig ud over podcastformatet idet Lucia Odoom iværksætter en politisk protest på sin egen arbejdsplads, hvor hun oplever at være den eneste sorte ansatte i journaliststaben – og det er tydeligt, at hendes egne overvejelser og udvikling ligger som en undertone gennem hele serien.

Hør den her: Spotify, politiken.dk eller i din podcast app ■

Af Sandra la Cour, stud.psych.

Sorgens tale

Tekst af Hans-Jørgen Hersoug, stud.psych., og
Kristoffer Mulbjerg Knudsen, stud.psych.

Vi misforstår hinanden. Det kan vi ændre på ved at udvide forståelsen af de mange psykologiske begreber, der løber løbsk i sproget. Begreberne kan nemt føles som allemandseje, endeligt defineret i en kasse med en lille sløjfe på. Her må psykologien være den kritiske videnskab, der sjældent stiller sig tilfreds med kassen. Judith Butler kan hjælpe os med den opgave. I bøgerne *Bodies That Matter* og *Gender Trouble* fokuserer Butler på den fremmedgørelse, som samfundets normative praksis konstituerer. En fremmedgørelse, der forvolder lidelse. Køn og identitet er som bekendt et centralt tema for Butler. Men hendes normativitetsbegreb kan også anvendes til at forstå den lidelse, vi uheldigvis forvolder hinanden igennem misforståelser af almenpsykologiske fænomener generelt.

Derfor skal vi i dag tale om *sorg*.

Men først noget andet. I en lang passage fra en Father John Misty sang udfoldes idéen om den menneskelige komedie, der grundet fysiologiske spidsfindigheder starter, når vi fødes for tidligt. Produktet af homo-sapiens forplantning er den mest uduelige nyfødte på jorden. Spædbarnet kan kun reagere på sine behov ved at skribe, og dets overlevelse er afhængig af omsorgspersonernes forbarmelse. Vi er med andre ord dødsens afhængige af at blive holdt af og holdt om. Denne idé fungerer som forklaring på vores intense træning af vores sociale muskel; vores socialitet. Musklen masseres i sådan en grad, at man kan argumentere for tilstedeværelsen af det, man kan kalde *den sociale livsmode*. Den sociale livsmodes inkubation vikler det sociale menneske ind i en relationel afhængighed og omsorgstrang. Så smukt som det kan være, er den menneskelige relation ikke udødelig, og derfor gør vores sociale afhængighed os til relationelle væsener, socialt lænket til en omverden, vi konstant kan miste.

Ved at elske vil vi altså miste, og der vil sorgen ramme os som et godstog. Som Lars H.U.G udtrykker det: "*Hvor kærligheden brænder gør det altid ondt*".

Til dette skal vi forsøge os på nogle begrebsdefinitioner. Med *sorgens normativitet* vil vi referere til Judith Butlers forståelse af normativitet. Her anskues fænomener som ideelle konstrukter, der materialiseres gennem tid. Sorgens normativitet er således den forståelse, der anskues som den mest gængse udøvelse og oplevelse af sorg. Begrebet *reiterationer* vil anvendes til at referere til subjektets gentagelser af den forudgående normativitet. Det er gennem reiterationen, at normativiteten stabiliserer sig selv over tid.

Ifølge Butler er et fænomens konstruktion altid afhængig af den forudgående konstruktion. Der er en materiel krop, der påvirkes normativt. Ikke en omvarende social konstruktion eller en omvarende biologisk reduktion, et herligt sted i mellem.

"To claim that discourse is formative is not to claim that it originates, causes, or exhaustively composes that which it concedes; rather, it is to claim that there is no reference to a pure body which is not at the same time a further formation of that body"

Sorgens normativitet består altså af det, som formodes at være måden, hvorpå *man* sørger. Denne formodning er skabt af en regulerende diskurs, der gør os tilbøjelige til at reitere normen i henhold til nogle fastsatte regler. Ifølge Butler opstår vores handlerum paradoksalt nok i mulighederne, som opstår i reiterationen, i videreførelsen om man vil, af reglerne.

Det er disse regler vi skal være opmærksomme på, og det er disse opmærksomheder, som skal indgå i frigørelsen fra normativiteten.

Skabelsen og viderebringelsen af normativiteten er derfor ikke blot en reproduktion, der lever op til fasttømrede regler. Vi kan gøre noget ved reglerne. Vi kan ændre dem. Reiterationen producerer materielle følger, der kan anfægtes. Disse handlinger er diskursive, ligesom de er materielle - de er performative. Ser vi på hvordan sorg performes - hvordan 'man' sørger - blottes sorgens normativitet altså for os. Forandringspotentialet bliver forståeligt for os. Mulighederne er ikke præsociale eller præsymbolske. Ej heller er de tidløse, men forbundet til en historicitet af korrigerbare kriterier, der producerer normativiteten.

Butlers definition af performativitet påpeger muligheder, der er tæt forbundet til hvordan vi vælger at gøre sorg. Et let sted at starte er måden hvorpå vi snakker om sorg. Endnu lettere er det at begynde at snakke om det.

Vi sørgende er derfor ikke *kun* underlagt sorgens stedsegrønne skygge. Vi har muligheden for at positionere os, ændre dens form og tage stilling til den måde vi vil sørge i den. Det er nemmere sagt end gjort og ikke en overskuelig opgave, når man stirrer sorgen i øjnene alene. Vi skal derfor imødekomme det kollektivt.

Derfor skal vi alle dage tale om sorg. ■

Foto af Hans-Jørgen Hersoug, stud.psych.

Besøg www.indput.dk

[Hjem](#) [Blade](#) [Artikler](#) [Om Indput](#) [Til dig som Stud.psych](#)

Seneste udgivelser fra Indput

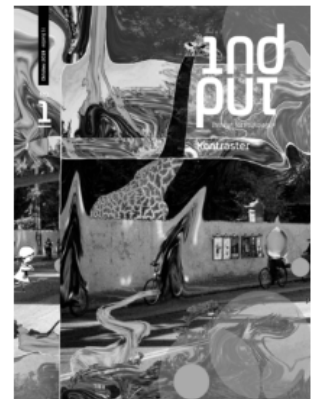
Ude af kontekst

Kunstig

Er jeg normal?

Kontraster

[SE ALLE BLADE](#)

UDVEKSLINGSOPHOLD PÅ UNIVERSITY OF BRITISH COLUMBIA I VANCOUVER, CANADA

I det forgangne semester drog jeg til den canadiske vestkyst for at studere psykologi og politik, nærmere bestemt i Vancouver på University of British Columbia (UBC). COVID-19 spillede åbenlyst en rolle i opholdets udformning, men i modsætning til studerende andetsteds i verden, er mit indtryk, at danske studerende i Canada kom nogenlunde helskindet igennem semesteret. Her følger et par refleksioner over og anbefalinger til det at studere i Vancouver og på University of British Columbia.

Af Frederik Bjerre Andersen, stud.psych.

Vancouver- en multikulturel og kontrastfyldt by

Vancouver er en fed by at leve og studere i. Byen, med de godt 2,8 millioner indbyggere, ligger i den vestlige og britisktalende region af landet i staten British Columbia. Den emmer af liv, spejlblanke skyskrabere og er særligt kendt for sin multikulturelle sammensætning, hvor hele 52% af byens indbyggere har et andet modersmål end engelsk. Vancouver, som er Canadas 8. største by, har historisk set altid været kendt for åbne arme over for indvandrere og nytilkomne. Det bryster byen sig meget af udadtil. Derfor har der i flere årtier været store migrationsstrømme fra navnlig Kina og sydasiatiske lande. Selvom det multikulturelle præger bybilledet og byen særligt er kendt for sin *Chinatown*, så vil man opleve, at en del nyrige verdensborgere har opkøbt ikke ubetydelige dele af byen. Den tendens har ledt til et fænomen kaldet urban gentrificering (når lokale ikke har råd til at bo i deres egen by grundet en tiltagende stigning i boligpriser, der skyldes udefrakommende økonomiske og kommercielle kræfter). Selvom Vancouver er en gudesluk by, så er den i løbet af de seneste år blevet meget dyr at bo i, særligt som studerende, hvilket man lige bør have i tankerne før afrejse.

Hvis man elsker at stå på ski, snowboard eller at vandre, så er Vancouver the place to be. Skisportsstederne *Grouse Mountain* og *Cypress Mountain* ligger blot halvanden times tur i offentlig transport fra Universitetet. Efter en morgenforelæsning kan man nå op i sneen før frokost. Det verdenskendte skisportssted *Whistler* ligger fire timer nord for Vancouver, hvis man vil helt op i højderne. ▶

Det kan være specielt at begå sig i Vancouver downtown, hvor der på gaden ligger en del hjemløse, narkomaner og tabte psykiatriske patienter, alt imens en meget rig forretningsklasse kører uhindret forbi på vej til arbejde i smarte biler. Det er lidt en kontrasternes by, hvor alt det materielle og glamourøse deler gader med det barske, rå og usødede liv. Selvom uligheden kan virke iøjefaldende, så er min oplevelse, at det canadiske folkefærd er meget høflige og venligt stemt.

Derudover læner byen sig op ad en høj bjergkæde med vild og barsk natur, ligesom byen ligger lige ud til Georgiastrædet, som adskiller Vancouver fra øen Vancouver Island. I Georgiastrædet findes mindre øer med hytter og hikingmuligheder, som er relativt ubefolkede og klart et besøg værd. I weekenderne drog jeg selv til Salt Spring Island og Bowen Island, som er særligt kendte destinationer. Øerne er nemme at komme til med færge fra Vancouver. Fordi naturen er så storslået i staten British Columbia, er det ikke helt usandsynligt, at der på en god dag dukker sæler, delfiner eller endda spækhuggere op af vandet under overfarten til en af øerne.

Værd at vide om at studere på UBC

Af UBCs to campusser, Vancouver Campus og Okanagan Campus, boede jeg på den første campus, som lå på en naturskøn halvø i det vestligste af Vancouver, med udsigt til bjergene og havet. Jeg var så heldig at få et studieværelse på selve campus. Der går hele 66.000 studerende på UBC, hvilket svarer til omtrent dobbelt så mange studerende som på Københavns Universitet. Derfor er British Columbia et af de største offentlige universiteter i Nordamerika.

Hvis man agter at tage til UBC, så skal man forberede sig på et semester, der kan være akademisk tidskrævende. Ifølge *Top Universities* og *Times Higher Education* ligger UBC i top 15 blandt verdens bedste steder at studere psykologi. Derfor måtte jeg erkende, at det ikke ligefrem var en badeferie at studere på UBC. Det kunne jeg tydeligt mærke ved ankomst. Der er klart en mere *competitive* mentalitet de studerende imellem sammenlignet med hjemme på KU, hvilket man skal vænne sig til. Omvendt bliver man 'holdt til ilden', og lærer utroligt meget på et kun 12 uger langt semester. Mit indtryk er, at det faglige niveau og arbejdsintensiteten i løbet af semesteret er ligeså højt som på KU, hvis ikke lidt højere. Særligt på kandidatdelen af psykologiuddannelsen på UBC mødte jeg ambitiøse medstuderende, der alle var fast tilknyttet forskningslabs, forskningsprojekter eller havde velformulerede Ph.d.-projekter på tegnebrættet. UBC er et meget toneangivende og forskningsorienteret universitet, hvilket giver mange muligheder for at involvere sig i akademisk arbejde, hvis man har overskud til det.

Mine faglige veje på UBC

På UBC havde mit ophold et tohovedet fokus: På den ene side fokuserede jeg på fag omhandlende politisk psykologi,

herindunder kvantitative målemetoder til at undersøge vælgeradfærd i amerikansk og canadisk politik. På den anden side studerede jeg et fag om voksen psykopatologi og differentiell diagnostiske overvejelser herom, med afsæt i DSM-5 diagnosemanualen. Jeg havde tre kandidatfag med titlerne "Advanced Psychopathology", "Political Psychology and Public Opinion" samt "Disability and Justice". Alle fag med dygtige professorer, som jeg kan anbefale på det kraftigste til kommende udvekslingsstuderende fra KU.

Forskellen mellem Københavns Universitet og University of British Columbia

Groft sagt kan man sige, at KU og UBC deler en interesse og dybde for klinisk psykologi og neuropsykologi. UBC er smadder dygtig, forskningsorienteret og specialiseret inden for særligt det kliniske og neuropsykologiske område. Hjernen, elektroder og neurale netværk fylder ganske enkelt meget på psykologi. Hvor KU også har en stærkt profil inden for Arbejds- og organisationspsykologi og Socialpsykologien, så er disse retninger slet ikke udbudt på UBC. Min oplevelse er, at de humanistiske, narrative, systemiske eller eksistentielle tilgange til psykologien, som vi får et indgående kendskab til på KU, slet ikke rigtig eksisterer på UBC. Hvis man vil opsøge disse tilgange derovre, findes de i form af små, fagligt set, isolerede øer uden for universitetsverden.

Corona kommer!

Som semestret skred frem, blev det tydeligt, at også Canadas borgere skulle opleve tilfælde af COVID-19-smitte. I midten af marts blev de første tilfælde bekræftet i British Columbia og Vancouver, hvilket skulle blive dødsstødet til mit ophold, som ellers skulle have fortsat med en tur ned langs den amerikanske vestkyst. Mit semester begyndte i starten af januar, og jeg måtte, sammen med de øvrige studerende fra alverdens lande, tage flyet hjem i slutningen af marts, da de internationale flyselskaber så småt lukkede afgangene oversøisk. Da jeg tog hjemad med fly, var der en del aflysninger og om-booking i lufthavnen. Til sidst kom jeg til Europa i et kæmpe KLM-fly fra Calgary. Et næsten mennesketomt fly med 15 danske efterskoleelever, der også nødstedt måtte hjem. I tre uger efter fortsatte jeg undervisningen online over Zoom om natten (med den 7 timers tidsforskydning). Jeg færdiggjorde mine endelige afleveringer alene i karantæne i et sommerhus nord for Aarhus. En lidt ærgerlig finish på et ellers spændende ophold, som for mig gav et stort fagligt udbytte og et indblik i en anden måde at studere og forstå psykologien på. Mindst lige så vigtigt fik jeg en stor indsigt i den canadiske kultur og historie, særligt med begreber som *First Nations*- og *the culture of indigenous people*, der fylder meget i canadisk identitetshistorie i nyere tid og i den nationale selvopfattelse. Alt i alt et udvekslingsophold, som jeg ikke vil have været foruden og et universitet, som jeg varmt kan anbefale medstuderende at drage til i udvekslingens tegn (- når COVID-19 forhåbentlig er gået i sig selv igen). ■

STAFETTEN
MAGNUS BIILMANN

Stafetten er Indputs faste indlæg om fakultetets ansatte, hvor de svarer på vores spørgsmål om sig selv og derpå sender stafetten videre til en ansat efter eget ønske.

Af Casper Schacht Lund, stud.psych.

Illustration af Ida-Marie Haeusler, stud.psych.

Hvorfor valgte du at læse psykologi?

Jeg tror, det var fordi der var en spændende kombination af grundteori om, hvad det vil sige at være menneske, og så forestillede jeg mig, at jeg godt kunne tænke mig at arbejde indenfor det kliniske felt efter studiet. Min mor har arbejdet over 40 år i børne- og ungdomspsykiatrien, og jeg husker, at jeg som barn havde en undren over, hvorfor der gik børn rundt på sådan en afdeling, der ikke var hjemme hos deres forældre, og nogle af dem så endda ganske særprægede ud, især dem med spiseforstyrrelser skilte sig ud og gjorde et varigt indtryk på mig.

Hvad ville du ellers have læst/lavet?

Jeg havde en overgang planer om at læse medicin, men det valgte jeg ikke på baggrund af de naturvidenskabelige adgangskrav. Jeg var nemlig sproglig student, og jeg frygtede desuden, at det ville blive et noget åndsforladt felt at beskæftige mig med på længere sigt. Derudover ville jeg også gerne have læst lingvistik... Jeg ved egentlig ikke, hvorfor jeg ikke valgte det. Måske fordi faget ikke havde de mest spændende udsigter i forhold til arbejdslivet efter studiet. Der rykkede psykoterapi nok lidt mere i mig i sidste ende end udsigten til en daglig beskæftigelse med modalverber og frekvensmåling af østjyske dialekter.

Hvordan vil du beskrive fagets udvikling, fra da du læste til nu?

Jeg synes, at der er kommet en markant større målrettethed i forhold til, hvad man beskæftiger sig med og hvorfor. Det er der helt klart nogle fordele ved, blandt andet at man kan få skærpet sit analytiske blik på visse områder. Da jeg startede på studiet i 2008 var der lidt mere tid og plads i fagene til, at man famlende kunne lede efter svar, hvilket var frustrerende til tider og jeg kom ind i mange teoretiske blindgyder. Det var da ofte, at jeg ikke rigtig anede, hvad vi havde gang i, når vi sad og læste op i et fag. Men jeg ville egentlig ikke have været denne famlen foruden. I ordet målrettethed ligger der næsten noget selvmod-

sigende, når vi taler om videnskabelig erkendelse, for du skal ikke tro, at du altid har blikket rettet mod målet. Ofte ved du ikke, hvad målet er. Jeg er blevet mere og mere styrket i troen på den noget banale, men ikke desto mindre vigtige forståelse af, at solid tilegnelse af viden kræver tid, fordybelse og en vilighed til at gå ned af den ene gyde efter den anden uden at vide, om den ender blindt. Det er godt at kende blindgyderne, når nu du skal have tegnet et kort over psykologien, og du skal vel at mærke selv have været nede i substansen igen og igen og ikke bare have læst en halv sekundært tekst og et wiki-opslag om strukturalisme, før du tror, du ved noget om Lacan. Det kræver en vis selvstændighed, hvis man som studerende skal komme ordentligt ned i stoffet; det kommer du som oftest ikke ved blot at læse pensummet til et fag. Det krævede også selvstændighed, da jeg startede med at læse, men min vurdering er, at det nok er endnu mere nødvendigt i dag.

Hvordan tror du, studiet/faget ser ud om 20 år?

Aner det ikke, men hvis der ikke både er politikere, universitetsansatte og studerende der vil gøre op med målrettetheden i dens negative virkninger, så kommer det til at blive en tragisk situation, hvor reel erkendelse og universitet ikke med god mening kan sættes i samme sætning.

Hvad er de tre bedste ting i din hverdag?

Teori, min kæreste og min datter. Ikke nødvendigvis i den rækkefølge.

Hvad ville du sige til dig selv som studerende, hvis du kunne vende tilbage til din studietid?

Du gør bare, hvad du gør nu. Masser af torsdagsbar og overspringslæsning indenfor andre fag og discipliner end psykologien.

Hvem skal have stafetten af dig?

Jakob Waag Villadsen

Mange tak til Magnus Biilmann! ■

MÆND DER HADER KVINDER *MISOGYNI SOM BEGÆRETS SKYGGESIDE*

Hvordan kan vi forstå den udvikling af kvindehad, der udfolder sig i vesten i dag? Hvad driver *Manosfæren*; en virtuel bevægelse af oprørte unge mænd, som lige nu opruster til kamp imod feminismens ligestillingsprojekt? En kombination af frustration og undren blev springbrættet for vores bacheloropgave, hvormed vi søgte at kaste lys over udviklingen af misogyni blandt de grupper af unge mænd, der kalder sig *Incels*.

Af Emma Elise Møller, stud.psych.

Illustration af Tobias Wriedt, stud.psych.

Netop landet efter et udvekslingsophold under solen, stod jeg overfor en bacheloropgave, der på den ene side lovede et rum til fordybelse, som jeg havde savnet på mit værtsuniversitet i Sydney. På den anden side, så processen imidlertid både lang og ensom ud, fra hvor jeg stod, tilbage i regnvåde januar. Over en kop kaffe i Dræberkaninen, allierede jeg mig derfor med min gode veninde Sasja. Og beslutningen, om at dele bachelorprojektet med en ven, giver jeg mine varmeste anbefalinger.

Igennem hele vores studietid havde den offentlige debat været præget af spørgsmål om køn og ligestilling. #MeToo bevægelsen blotlagde, hvordan kvinder verden over dagligt udsættes for mænds seksuelle krænkelse. Vi var oprørte over den fremherskende *voldtægtskultur*, hvor mænds sexismen, og overgreb på kvinder, til stadighed legitimeres. Og vi så foruroligede til, mens tilslutningen til Jordan Peterson, og hans misogynne alarmisme, bare voksede og voksede. Vores interesse blev derfor hurtigt vakt, da vi faldt over fænomenet *Incels*: En bevægelse af mænd, særligt fra den vestlige verden, der slutter sig sammen på anonyme internetfora, for at proklamere et had til kvinder. Hvem var disse *Incels*? Og hvad var deres projekt? Denne undren blev udgangspunktet for vores problemformulering: Hvordan kan man forstå udviklingen af misogyni blandt unge mænd i vesten, som den kommer til udtryk ved *Incel*bevægelsen?

Et indblik i Manosfæren

Misogyni er et had rettet mod kvinder. Ordet er afledt af det græske, *misos*, der betyder had, og *gyne*, for kvinde. Misogyni er et universelt fænomen, som kan spores helt tilbage til antikkens digtere, der i sin tid skildrede kvinden som djævelens sendebud, der lokkede manden i fordærv med sin forførelse. I den vestlige verden i dag spredes misogynien til stadighed og tager nye former i takt med samfundsudviklingen og de teknologiske landvindinger. Hadkriminalitet stortrives i de virtuelle kringelkroge, og internetkulturen viser sig at være blevet alt for virkelig.

Manosfæren, som opstod i start 00'erne, er et glimrende eksempel herpå. Manosfæren er et lyssky netværk af skrøbelige maskuliniteter, der gør det til deres projekt at ødelægge feminismen, før feminismen ødelægger samfundet. Der er ikke tale om en egentlig organiseret bevægelse, da der ikke er nogen formand, og da tilhængerne er anonyme. Manosfæren er nærmere en form for virtuelt univers, der i løbet af de seneste årtier er ekspanderet på anonyme internetfora, herunder *4chan*, hvor brugere frit kan dele kontroversielt indhold. Uden at møde repressalier fra omverdenen deles hadefulde ytringer og opfordringer til vold, foruden fjollede *memes* og kattevideoer. Som en del af Manosfæren finder vi, blandt andre, de selvudnævnte *Incels*. "*Incel*" står for *ufrivil-*

ligt cølibat, og mændene bruger 4chan til at dyrke deres vrede, samt deres lave selvværd. Incels føler sig helt grundlæggende forurettede over, at kvinder afviser dem seksuelt. Ifølge Incels, er kvinder kun interesserede i de såkaldte *Chads*: Mænd, der lever op til de normative standarder for maskulin fremtoning; et bredt kæbeparti og et par muskuløse overarme. Det kan lyde som en spøg, men det er ikke desto mindre Incels' klare overbevisning, at kvinder, fordi de ikke lever op til deres forpligtelse til at tilfredsstille mænds behov, fortjener at blive lagt for had.

For at nærme os disse Incels, samt for at indhente empiri til opgaven, bevægede vi os, i inkognito mode, ind på 4chan. Her strakte lange, kryptiske kommentartråde sig på tværs af tidzoner og landegrænser. Der blev talt i koder, internetslang og referencer til blandt andet *The Matrix* filmene. Det blev efterhånden klart for os, at det var for omfattende et projekt, og vi måtte søge vores empiri andetsteds. Med lidt held, faldt vi over en *YouTube*-kanal, hvor en oprørt ung fyr ved navn James, ikke alene proklamerer sit tilhørsforhold til Incelbevægelsen, men tilmeld kaster lys over sin opvækst og sit forhold til kvinder.

Hvorfor hader mænd kvinder?

For at nærme os en forståelse for den psykologiske udvikling af misogyni blandt Incels, ville vi grave dybt i subjektet. Vi

allierede os derfor med psykoanalysen. Det var særligt det ambivalente forhold mellem had og begær, der kendetegner Incels' kvindesyn, som pirrede vores nysgerrighed og ledte os mod *Ødipuskomplekset*: Freuds klassiske teori om den psykiske konflikt i barndommen, hvor drengebarnets kærlighed til sin mor viser sig ved en trang til at besidde hende, samt leder til drengens rivalisering og identifikation med faren. Vi sporede os nærmere ind på en mere tidssvarende udlægning af den klassiske teori forfattet af den danske litterat Ole Andkjær Olsen. Ødipuskomplekset beskrives her som en psykisk konflikt om magt, der udfoldes i barnets tidlige relation til sin nære omsorgsperson. Andkjær Olsen forklarer, hvordan den ødipale magtkamp eksempelvis udspiller sig, når det lille barn kæmper med sin mor om sutten. Suttens er ikke alene objekt for barnets begær, men tilmed et symbol på magt. Dén, som har sutten, har altså magten. Træder moren ikke jævnlige i karakter overfor sit barn, kan barnet stagnere i de ødipale følelser; herunder magtbegæret og en bemægtigelsestrang. Vi genkender straks det ødipale barn i vores Incel, James, der tilsyneladende føler sig berettiget til kvinders omsorg og seksuelle ydelser. Spørger man Andkjær Olsen, kan den ødipale konflikt hos et barn, der igennem opvæksten har været vidne til et uligeværdigt forhold mellem kønnene, manifestere sig som *kønschauvinisme* i voksenlivet. Er faderskikkelsen familiens enevældige over- ▶

hoved, vil barnet således fremadrettet associere det maskuline køn med magt.

Et andet væsentligt bidrag fandt vi hos objektrelationsteoretikeren Donald Winnicott. Han stiller skarpt på mor-barn-relationen og udpeger moren, som skabelon for barnets senere kvindesyn. Også Winnicott slår et slag for vigtigheden af, at moren sætter grænser for sit barn. En mors overdrevne tilfredsstillelse af sit barns behov kan forhindre, at barnet bryder med sin illusion om almagt; eller *omnipotens*. Den misogyne mands forestilling om, at han er berettiget til kvindens kærlighed og seksuelle ydelser, kan således siges at være afledt af en stagnation i følelsen af *omnipotens*, der specifikt knyttes til kvinden.

Patriarkatet og det maskuline ideal

De psykologiske og intersubjektive elementer kan ikke stå alene i vores forsøg på at forklare, hvorfor nogle mænd udvikler sig i en misogyn retning. Vi fjernede os derfor fra briksen, og hævdede blikket til det sociale og strukturelle niveau. Ved at introducere det socialkonstruktionistiske perspektiv ville vi undersøge, hvordan Incels bliver til i en specifik social og kulturel kontekst, som er præget af kønnede normer og hierarkier.

Det var derfor oplagt at gribe til den amerikanske filosof Judith Butlers berømte teori om kønnets performativitet. Det kønnede subjekt skabes, ifølge Butler, ved at lade sit udtryk og sine handlinger afspejle det *maskuline* eller *feminine*. Sådan bliver man forstået og accepteret som subjekt, samt undgår at

blive socialt ekskluderet. Incels udviser en ekstrem optagethed af at leve op til de normative standarder for maskulinitet. Som når James forklarer i en af sine YouTube-videoer, at: *"I've always played a warrior. Now I know why. It's because that's what we are. We are men. The only time women will respect us is if we act like men."*

Vi var optagede af de kønnede magtrelationer, som gennemsyner Manosfærens ideologi. Der er ikke alene tale om en skævvridning af magtfordelingen mellem kvinder og mænd. Incels dyrker tilmed deres mindreværdskomplekser ved at sammenligne sig med de såkaldte *Chads*; det maskuline ideal. At Incels oplever deres maskuline kønsidentitet som truet, kan tænkes at medvirke til, at de febrilsk forsøger at bevare en patriarkalsk kønsorden, hvor manden dominerer over kvinden. Det er desværre heller ikke svært at forestille sig et scenarie, hvor et mandligt individ, der gentagne gange oplever at blive afvist af kvinder, føler sig forurettet og reagerer ved at krænke en kvinde seksuelt. Her udgjorde sociologen Raewyn Connells teori om de multiple maskuliniteter et væsentligt bidrag. Connell illustrerer, hvordan et mandligt subjekt, der ikke har ressourcerne til at efterleve det maskuline ideal, kan påtage sig en form for *protestmaskulinitet*, hvor aspekter ved idealet overdrives eller fortolkes, og i sidste instans tager form som misogyni.

Manden eller samfundet?

Efter næsten fire måneder i selskab med virtuelle kvindehadere, begærsobjekter og heteroseksuelle matricer, stod vi tilbage med spørgsmålet: Har misogyni rod i manden eller samfundet? Velvidende, at der var tale om et valg mellem hønen eller ægget, konkluderede vi, at udviklingen af misogyni blandt mænd, som tilslutter sig Incelbevægelsen, så vidt muligt må betragtes i sin helhed, som indlejret i en historisk og social kontekst. Der er tale om en psykisk konflikt, der har afsæt i de tidlige relationer, såvel som et produkt af en patriarkalsk samfundsstruktur. ■

Har du et spændende studiejob,
erfaringer fra praktik, oplevelser fra
et udvekslingsophold eller noget helt
fjerde, som du gerne vil dele?
Så skriv til redaktion@indput.dk.
Næste deadline er d. **11. november**

INDPUT PRÆSENTERER FANON-BOGMÆRKET

Af Mathias Baagø Tybjerg, stud.psych.

Illustration af Asta Ingemann Jensen, stud.psych.

Om Frantz Fanon

På trods af at Frantz Fanon (f. 1925) kun levede 36 år, repræsenterer han en helt enestående livshistorie. En historie som i sig selv er en oprørt fortælling værdig. Fanon var en kæmpe pioner inden for (post)koloniale studier af den kulturelle racismes følger, som har inspireret mange og til stadighed viser sin betydning.

Fanon blev født på den caribiske ø og franske koloni Martinique, Departement 972. To årtier inden hans fødsel, tilintetgjorde et vulkanudbrud hele hovedstadens befolkning, undtagen en enkelt tilfangetaget i byens fængsel. Hovedstaden blev derfor flyttet til Fort-de-France, hvor Fanon fødtes og voksede op i en middelklassefamilie. Da 2. verdenskrig ramte Europa, blev Fanon hvervet til at kæmpe på den franske side - først i Algeriet og senere i Alsace. Selvom mødet med nazismen måske var den mest åbenlyse konfrontation med den europæiske racisme, blev det i kolonimagten Frankrig, som Fanon havde kæmpet for, at han efter krigen ville komme til at opleve den største betydning af sin hudfarve.

Fanon flyttede til Lyon og uddannede sig til psykiater. Her skrev han sin doktorafhandling *Black Skin, White Masks*, en videnssociologisk afhandling om de psykologiske følger af kolonialismen. Trods denne bogs senere anerkendelse, blev den i sin tid afvist som upassende for psykiatrien. Fanon mødte stor modstand mod sine emanciperende projekter på hospitaler rundt om i Frankrig. Det var muligvis derfor, at han efter flere vikariater i Frankrig, søgte til Algeriet, hvor kampen for selvstændighed var brudt ud. Udsendt på vegne af den franske delegation, blev Fanon ansvarlig for det psykiske helbred hos franske torturbødler og tilsvarende for deres algeriske torturofres. Da Fanon imidlertid var kommet til Algeriet for at hjælpe menigmænd som ham selv, afleverede han umiddelbart efter sin opsigelse, for derefter at slutte sig til den algeriske side af selvstændighedskrigen.

Fanon blev først og fremmest kendt for sit oprør mod den franske kolonialisme. Hans politiske arbejde

blev en af de største inspirationskilder for 1960'ernes borgerrettighedsbevægelse i USA. Med *Black skin, White Masks* og hans sidste værk *The Wretched of the Earth* er han sidenhen blevet særligt anerkendt for sine psykopatologiske undersøgelser af de individer som havde været underlagt kolonialiseringen. Med udgangspunkt i psykoanalytiske begreber, udviklede han en forståelse af racisme, som integrerede intrapsykeiske modeller til forklaring af koloniherrernes adfærd. Når de franske kolonister forfaldt til racistisk stereotypisering og en fremmedgørelse af det algeriske folk, var det et udtryk for fortrængte aggressioner og projektioner. Samtidig skabte koloniherrernes objektivisering af det algeriske folk en dobbelt identitet hos folket, som Fanon beskrev som skizofren eller 'Det Nordafrikanske Syndrom'.

Med *The Wretched of the Earth*, som Fanon skrev lige inden sin død, forsvarede han vold som en dekolonialiserende metode. Han var generelt ikke tilhænger af den idé, at dekolonialiseringen ikke ville have nogen pris for de koloniale lande, eller som han i reference til Matthæusevangeliet skrev i bogen "The last shall be first and the first the last".

Har man fulgt med i timerne i Videnskabsteori, skulle det ikke være gået henover hovedet på én, at forskersubjektet har grundlæggende betydning for det videnskabelige produkt. Hvis dette forskersubjekt altid tager sit udgangspunkt i en privilegeret position, hvor mange forskellige perspektiver på kagen får man så i sidste ende? Med dette in mente, kan man passende gribe sit Fanon-bogmærke, køre det ned over pensumlisten og reflektere lidt over, om den repræsenterer den diversitet af perspektiver, man synes, der burde være. ■

Psyk & Tværs #20

Af Karen Damgaard stud. psych.

Lodret:

2. Respons
3. Begreb til at diskutere subjekters handlemuligheder og ansvar
5. Kompagni
6. Sæt ord på
7. De to midterste bogstaver for gruppen af antidepressiv psykofarmaka, der regulerer serotoninoptagelsen i hjernen
10. Had rettet mod kvinder
11. Udbredelse af smitsom sygdom til mange mennesker inden for et vist område
12. Siger ikke noget
13. Adskille
15. Eder
20. Internationalt sportsstævne

Vandret

1. Diskrimination baseret på etnicitet, race, hudfarve
4. Selvhævdende opførsel
8. Del af bog
9. Hymner
16. Du og jeg
17. Højeste etcifrede tal
18. Tykmælk
19. Bestående af eller inddelt i tre dele
20. Åndeligt væsen
21. Ikke dem, men ...
22. Ly
23. Dette øjeblik
24. Forkortelse for lidelse karakteriseret ved motoriske og vokale tics
25. Kast dig på knæ
26. Stryge blidt over eksempelvis hår eller hud

Vind et gavekort på 100 kr. til Academic Books!

Tag et billede af din løste Psyk & Tværs og send det til os i en besked til vores Facebookside eller i en mail til redaktion@indput.dk senest d. 20. november 2020, så trækker vi lod blandt de korrekte løsninger.

**Academic
books**

	2	3	5	6	7	10	11		12
1									
4								13	
26					8				
25					9				
24			20						14
		21			18				
		22			17				15
23			19				16		

